VIAŢA ILUSTRATĂ

ANUL II. Nr. 12 — DECEMVRIE 1935

Bolta pridvoraşului dela biserica cea mare a Mănăstirii Horez

Anul II | Sibiu, Decemvrie 1935 | Nr. 12

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN

DE CRĂCIUN

HRISTOS SE NAȘTE

Se apropie din nou Crăciunul cu vistieria darurilor sale duhovnicești gătite de Părintele ceresc pe seama dreptmăritorilor creștini.

Cete de copilași strădalnici, cu fața 'mbujorată de frig și cu inima învăpăiată de flacăra iubirii de Dumnezeu, vor purcede în seara sfântă, după strămoșeasca datină, să colinde casele credincioșilor, vestind cu glas de argint bucuria cea mare:

Astăzi s'a născut
Cel făr'de'nceput,
Cum au spus prorocii.

Iar vocea tremurătoare a cântăreților înfrățiți cu stranele sfintelor noastre locașuri de închinare va intona din nou în ziua praznicului cântarea:

Hristos se naște, măriți-L,
Hristos din ceriuri, întâm-
[pinați-L!

Paradoxală chemare — și totuși ce izbăvitor adevăr cuprind aceste vorbe profetice! Căci Fiul lui Dumnezeu *s'a născut* de o mie nouă sute și mai bine de ani în Vifleemul Iudeii. A intrat în lume smerit, dând astfel o dumnezeească replică la trufia care prăvălise pe Adam în păcat și prin păcat în moarte: negăsind loc să se nască printre oameni, s'a culcat „în sălaș dobitocesc". Tot vrășmășia omenească întruchipată în Irod Impăratul l-a purtat cu părinții Săi pe anevoioasele drumuri ale surghiunului egiptean care I-a prefațat viața terestră.

Ca Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Hristos își cunoștea destinul. Biruind toate ispitele cu cari L-a încercat Satana — și-a împlinit totuși acest destin, cu credință neclătită față de Tatăl cel din ceriuri și cu nemărginită iubire față de oameni. Viața Lui n'a cunoscut compromisul, sau măcar tocmeala cu ispititorul duh al veacului acestuia. A venit să ne arete *calea* spre izbăvire; și ne-a arătat-o, trecând peste Golgota. A venit să mărturisească *adevărul;* și l-a mărturisit împotriva tuturor stăpânitorilor robiți minciunii. A venit să ne deschidă porțile *vieții;* și ni le-a deschis, chiar dacă a trebuit să treacă prin moarte. Numai o asemenea viață, cu dumnezeeasca ei lumină, era în stare să scoată pe om „din întunerecul și umbra morții", și numai o asemenea jertfă era destul de scumpă pentru a-l răscumpăra din robia păcatului strămoșesc.

Visul Maicii Domnului

Pentru îndrumarea și sfințirea vieții însă Hristos trebue să se nască *în noi,* nu în Vifleem.

Să-I îmbiem cucernici ieslea sufletelor noastre, ca născându-se în ea să ne încălzească inima cu flacăra iubirii Sale, să ne lumineze mintea cu lumina nemărginitei Sale înțelepciuni, iar cu puterea Sa să ne povățuiască vrerea spre săvârșirea faptelor bune.

Odată primit în inimile noastre, El ne va fi stăpân cu autoritate ne sminttită, cerându-ne ascultare deplină după pilda ascultării Sale față de Tatăl care L-a trimis în lume:

Să se nască
Și să crească,
Să ne mântuiască.

In acest înțeles duhovnicesc, Hristos *se naște* oridecâteori un fiu pierdut se întoarce la sânul Părintelui său, spre bucuria întregii „case" care este Biserica Lui. Și în acest înțeles, Hristos se va naște și în ieslea sufletească a întregului nostru neam, când fiii lui se vor hotărî într'un gând și într'o suflare să viețuiască după chemările sfintei

evanghelii şi după înţeleptele tradiţii ale Bisericii dreptmăritoare.

E clipa pe care-o zoreşte Crăciunul şi o aşteaptă cu sete toată suflarea dreptcredinciosului nostru popor. Căci parecă niciodată n'a fost mai multă lipsă de dragoste frăţească şi de frăţească ajutorare, ca'n mijlocul poticnelilor şi năcazurilor zilelor noastre.

Bunul Dumnezeu a pus la 'ncercare mai ales acum, această dragoste a noastră, năpăstuind cu foamete cumplită o parte a neamului. Basarabia, ale cărei ogoare pustiite de secetă au rămas anul acesta fără roduri, ne cheamă la împlinirea datoriei la care ne îndeamnă şi dumnezeeasca Scriptură prin cuvintele: „Purtaţi sarcinile unii altora!" Copilaşii fraţilor noştri de peste Prut ne cer pâine, şi trupurile lor plăpânde aşteaptă hăinuţe cari să le scutească de ger. Să li le dăm, fiecare după ale sale puteri, din inimă curată şi de sârg. Căci „pe dătătorul de bună voie îl iubeşte Domnul".

Să nu aşteptăm să dea numai bogaţii, sau alintaţii loteriei de stat, ori iscusiţii eroi ai marilor afaceri tăinuite. Să nu aşteptăm nici legiurea vr'unui nou timbru special pentru ajutorarea fraţilor noştri desnădăjduiţi. Mai ales aceasta nu. Căci dupăcum timbrele de aviaţie s'au deprins să „zboare", iar cele pentru tuberculoşi să se „izidească" — tot aşa s'ar deprinde cu apa... Nistrului şi timbrele basarabene.

Nici un român din celelalte laturi ale ţării

Copiii din Basarabia pe drumurile milei frăţeşti

aşa de îmbelşugat dăruite de Dumnezeu anul acesta cu darurile pământului, nu-i aşa de sărac, să nu poată stâmpăra cu mila sa foamea de o zi măcar a unui frate din Basarabia.

Crăciunul nostru va fi românesc şi creştinesc numai în măsura în care se vor putea bucura de el duhovniceşte şi întru obştească îndestulare toţi fiii neamului nostru.

In seara de Crăciun Pruncul Sfânt va bate la uşile noastre în chipul unui copil basarabean cerând căldura unui adăpost, pe care inimile noastre i-l vor îmbia.

Hristos se naşte. *Aşa-l* vom mări!

NICOLAE COLAN

UCIDEREA PRUNCILOR

IROD

„Plinirea vremii" — sorocul săvârşirii celei mai mari minuni cu care Dumnezeu a căutat lumea, a fost punctată cu negru de sângele închegat pe tăişurile de sabie ale ucigaşilor cruntului craiu al Iudeii, Irod, poreclit „cel Mare", cel mai sumbru personagiu pe scena învrednicită de Dumnezeu să primească pe Fiul Său unul născut.

De nu era Irod pe lume, marea minune n'avea nici un element discordant în toată mărita-i, imensa-i, unica-i claviatură.

Toate mărturiile creştine ale vremii aceleia au transmis veacurilor şi generaţiilor de după aceea, figura de-o tristă celebritate alui Irod: aşa-l găsim în Sf. Evanghelie, la Biserică, aşa-l arată credincioşilor, pe la casele lor, la Crăciunul fiecărui an, neprihăniţii copii colindători — tot atâţia pioşi interpreţi ai primei drame creştine — cu Vicleimul.

Popularitatea lui Irod, în cunoştinţele biblice ale celor mai umili rugători, e elementară; e — aş spune — tot atât de împlântată'n sufletul şi cugetul oricăruia, ca şi aceea a Pruncului sfânt, ca şi aceea a sfintei Fecioare care L-a purtat în braţe, ca şi aceea a îngerilor cari I-au încununat cu slavă leagănul, ca şi aceea a păstorilor din preajma peşterii Vifleemului, cari au ocrotit mărita Naştere în staulul lor.

De o desfigurare a personalităţii istorice a acestui monstru beat de sânge, operată de pietatea primilor creştini, nu poate fi vorba. Istoricul pretins nepărtinitor va putea doar să-i găsească pereche — sau perechi — printre puternicii vremii, însă nicidecum să-i acorde, în urma acestei constatări, circumstanţe atenuante. Urgisit va rămânea în veac. Pentru cei atoateştiutori, Irod nu va lipsi nicicând din pomelnicul ucigaşilor cari şi-au împovărat coroana cu nelegiuiri. Pentru cei smeriţi, el va fi deapururi cruzimea personificată, luată de mână cu cea mai cruntă nelegiuire.

Goana după Pruncul născut la Vifleem, plănuită cu făţărnicia care-o cunoaştem din preacum-

pătatele referate ale sfintei Evanghelii, e poate singura ispravă care nu i-a izbutit. Și pe care, au plătit-o atât de scump pruncii „de doi ani și mai în jos“ trecuți prin ascuțișul săbiei.

Uciderea miilor de prunci a fost precedată de alte crime înspăimântătoare, cari, prin motivul cari le dicta, amintesc setea de sânge a blestematului Nero. Bănuiala, suspiciunea, teama de a nu i se uzurpa tronul, era motivul care-l poseda pe unul ca și pe celălalt și-i împingea la vărsări de sânge.

Dorința de a ajunge la acest tron, Irod și-o clădește tot pe crimă. Ultimul împărat asmoneu al Iudeii, Antigon al II-lea, a fost decapitat din ordinul Triumvirului roman Antoniu, în urma intrigilor lui Irod. Care, după un asediu al Ierusalimului, e uns de Romani ca rege al Iudeii (anul 30 î. de Hr.

De acum începe să-și clădească adevărata faimă, dovedind o josnică slugărnicie față de Romani și-o ipocrită violență față de naționalismul neastâmpăraților săi supuși.

Ca să placă celor dintâi, a clădit la mare un oraș nou, Cezareea Palestinei, și a așezat acolo garnizoana militară romană a Palestinei, scăpând astfel Ierusalimul de acele dese conflicte dintre armata Cezarului și evreii naționaliști, conflicte a căror urmare era de foarte multe ori profanarea templului.

Ca să placă supușilor săi, a refăcut și înfrumusețat cu toată splendoarea templul din Ierusalim, pe care Iudeii întorși din captivitate îl restauraseră în condiții modeste. N'a uitat să pună însă acvila romană la intrarea templului.

Nu din pricina vreuneia din aceste fapte a fost poreclit „cel Mare“, ci pentru iubirea lui de măreție, pentru politica lui plină de finețe și succese și pentru severitatea lui împinsă până la vărsare de sânge.

După uciderea lui Antigon al II-lea, a venit rândul membrilor familiei sale să plătească cu capul obsesiile acestui ucigaș care vedea în oricare dintre apropiații săi un uzurpator al Tronului. Socrul său, Hrican al II-lea, a fost dat morții în anul 30. I-a urmat fiica sa Mariam, soția lui Irod, pentru bănuieli dubioase, în anul 28 î. Hr., Și apoi, chiar copiii pe cari i i-a dăruit această soție au căzut sub cuțit.

Episodul din Evanghelii ni-l arată pe acest speriat criminal, așa cum se vădește dealtfel din toate faptele sale.

Muri curând după nașterea Mântuitorului, într'un chip urât. Și-a dat seama, cred, că sângele vărsat se vede chiar și pe purpura împărătească.

Sămânța vrășmășiei lui împotriva creștinismului, a rămas moștenire neamului său jidovesc, care până în zilele noastre nu va înceta să spurce pe blândul Nazarinean în modul cel mai veninos și cu El pe toți ceice-I slujesc și I se'nchină Lui, ca unui Dumnezeu și om.

Vifleemul la Crăciun

Primul prigonitor al Dumnezeului întrupat trăește și azi în francmasoneria atee și 'n bolșevismul anarhic.

Osândit veacuri dearândul de sufletul creștin de pretutindenea, Irod se condamnă astăzi, la lumina altor vremi și cu perspectiva de obiectivitate ce-o oferă timpul, chiar de un consângean de-al lui.

Căci iată că profesorul Dr. Iosif Klausner dela Universitatea evreiască din Ierusalim, în cartea sa: Iesus von Nazareth, seine Zeit, sein Leben und seine Lehre (Iüdischer Verlag, Berlin, 1930; Trad. din ebraică în germană de Dr. Walter Fischel), descrie pe Irod în culorile cele mai negre. Așa de pildă, la pag. 198: „în interval de 33 de ani (cât a domnit), n'a trecut aproape nici o zi fără o condamnare la moarte“. Și ceva mai devreme (p. 193):

„Irod s'a instalat la domnie ca o vulpe, a domnit ca un tigru și a murit ca un câine“.

Portretul lui, istoria lui, condensată într'o frază!

*

Două praznice de bucurie strălucesc ca doi luceferi, pe pânza anului bisericesc, între celelalte sărbători ale calendarului creștin.

La unul ca și la celălalt, ochii noștri descifrează 'n umbră două inimi veninoase, a căror negrime de suflet contrastează atât de izbitor cu strălucirea Celui ocărât de ele: sunt Irod și Iuda, prigoana și trădarea.

Nașterea Domnului și Invierea Lui, zac și-acum în cinstea noastră. Dar, nici Irod nici Iuda, nici prigoana nici trădarea n'au pierit

Lumea stă mereu împărţită: cu Hristos, pe deoparte; cu Irod şi Iuda pe de altă parte.

Iată dece, acum când bunii creştini se pregătesc pentru prăznuirea Naşterii celei minunate, eu caut o crudă desfătare în evocarea cruntului craiu Irod, care-a măcelărit multe mii de prunci

„de doi ani şi mai în jos,
„ca să taie pe Hristos".

GRIGORIE T. MARCU

Miez de noapte

Taci!... opreşte-ţi răsufletul
Şi-ascultă umbletul
Lunii
Ce merge cerşind, pe la Iele,
Să ducă pâine la stele.

Taci!... n'auzi cum rumegă'n gând
Al lunilor rând,
Vaca în grajd?
— Că-i mişcă în pântece, fătul,
Cu botul.

Taci! pământul acuma întinde
Spre îngeri merinde;
Şi de smerenie
Ii pică rodul din pumni.

Taci!... ascultă cum luna îţi bate,
Cu degete moarte
In geam.
Taci!... auzi?... Se mişcă morţii!

E miezul nopţii.

I. ŢARINĂ

MOŞ AJUN

Cald e'n casă, dar afară
Moare câinele de frig.
Cu un glas ce-abia se-aude
Copilaşii de cu seară
Au pornit-o ca să ceară
Moş Ajunului covrig.

Prin ferestre luminate
Chipuri blânde se ivesc:
— Câţi sunteţi, colindători?...
— Trei,
— Cinci, — altul dela spate.
Se ghiontesc, râd pe'nfundate
Şi'nainte iar pornesc.

Moş Ajun cu dărnicie
Le-a dat de-au uitat de frig...
Inspre ziuă traista geme
De covrigi, de câte toate!
Plini cu toţi, de veselie
O împart: Ce gălăgie!
Şi ce ceartă pe-un covrig!...

DAFNA BLAGAIANA

DESPRE ŢARA NEGUSULUI

Creştinismul Abisiniei

Creştinismul a pătruns în Abisinia din timpurile dela început ale Bisericii creştine. Pe la anul 316 ajunse la ţărmul Abisiniei corabia romană sub conducerea lui *Meropiu,* un filosof din Tir. Abisinienii omorâră echipagiul corăbiei, cruţând numai pe doi tineri creştini, pe *Frumentie* şi *Edesie,* pe cari îi aduseră înaintea regelui. Aceştia îşi câştigară curând mare influinţă la curtea regală din Axum, devenind educatorii moştenitorului de tron *Aizana,* iar puţin mai târziu un fel de tutori ai regelui copil Aizana, rămas curând fără tată. La anul 328 Aizana devenind major, Frumentie veni în Alexandria, unde tocmai ajunsese episcop Atanasie cel Mare. Acesta îl înduplecă pe Frumentie să primească hirotonia de episcop şi să se reîntoarcă în Abisinia pentru a încreştina această mare ţară. In anul 341 Frumentie reuşi să încreştineze pe regele Aizana, care făcu creştinismul *religia de stat* a Abisiniei, înainte de ce s'a întâmplat acest fapt în împărăţia romană sub împăratul Teodosie cel Mare (379—395). *Abisinia e prima ţară în care creştinismul a devenit religie de stat.*

E o minune cum s'a putut menţine creştinismul abisinian împresurat de toate părţile de islam, câtă vreme toate celelalte biserici naţionale orientale au fost distruse în scurt timp de mahomedanism. Primejdia islamizării a fost de multeori iminentă (chiar şi azi islamul e în ofensivă); cu deosebire mare a fost în veacul XVI, când emirul mumelucilor Gran a năvălit în Abisinia măcelărind în lung şi în lat şi desfăşurând steagul Proorocului. Numai cu ajutorul Portughezilor, cari stăpâneau atunci cel mai mare imperiu colonial, au reuşit abisinienii să respingă pe mameluci şi să-şi salveze biserica. Până azi Abisinia s'a dovedit un zid creştin de neclătinat de islam, deşi actual trăeşte în cuprinsul ei un destul de mare număr de musulmani.

Abisinienii împreună cu Copţii s'au despărţit de Biserica universală după sinodul ecumenic din Calcedon (451), din motivul că n'au voit să primească definiţia acelui sinod că în Hristos sunt două naturi: cea dumnezeească şi cea omenească unite într'o persoană. Abisinienii ataşaţi Copţilor au început să afirme de-atunci, ca şi Armenii şi

Iacobiţii sirieni, că în Isus Hristos e numai o natură, cea dumnezeească, cea omenească contopindu-se cu cea dumnezeească. De aceea ei se numesc monofiziţi (monofizis = o singură natură). Monofiziţii mai socotesc ca ţinând de Sf. Scriptură şi câteva scrieri apocrife, din primele veacuri creştine.

Catolicismul a încercat în repetate rânduri să câştige pe Abisinieni, dar fără succes. Misionarismul catolic în Abisinia n'a înregistrat vre'un rezultat mai apreciabil. Acest misionarism se află în mânile Lazariştilor şi Iezuiţilor.

Biserica abisiniană are în frunte un ierarh numit *Abuna*, adecă „Părintele nostru". El este instituit de patriarhul Copt al Alexandriei şi trebue să fie Copt din Egipt. Impotriva acestui obiceiu arhaic înzadar s'au ridicat în diferite timpuri cercurile naţionaliste ale ţării. Pe Negus îl încoronează Abuna, pentruca poporul să-l considere ca stăpânitor din mila lui Dumnezeu. După Abuna urmează în rang *Ecege* (Etschege), care e Abisinian. Pe când Abuna e şeful preoţimii de mir, Ecege e căpetenia monahilor şi duhovnicul împăratului, însoţindu-l pe acesta în călătorii şi la răsboiu. *Cinci episcopi*, egali în grad, instituiţi la fel de patriarhul Copt al Alexandriei, sunt totdeauna Abisinieni.

Preoţii de mir se pot căsători o singură dată, înainte de hirotonie. Preoţii proveniţi din cinul monahal rămân necăsătoriţi.

Călugăriţe din Abisinia citind din Sfânta Scriptură

Preot abisinian făcându-şi rugăciunea în capela de deasupra bisericii Sf. Mormânt din Ierusalim

Monahismul e foarte răspândit. Se vorbeşte că numărul călugărilor s'ar ridica la 20.000, iar al călugăriţelor la 5000. Monahii trec din mănăstire în mănăstire. In mănăstiri nu există masă comună, ci fiecare monah se aprovizionează cu cele necesare. Mănăstiri sunt în toată ţara. În celebrul lac Ţana sunt 37 de insule şi pe fiecare insulă s'a ridicat mănăstire, *căci nu se ştie pe care insulă a aflat azil Fecioara Maria când a fugit de Irod.* Sunt în ţară şi multe biserici. Numărul lor ar fi cam 15.000, la un număr de 12—13 milioane credincioşi.

Slujba monofizită constă din ceremonii foarte vechi, compuse din rugăciuni, cetirea Sf. Scripturi şi cântări de-ale preoţilor. Biserica monofizită are o liturgie foarte veche şi toate tainele. Sf. Scriptură se ceteşte într'o limbă veche, *ghez*, pe care poporul, care vorbeşte azi dialectul *amhari*, n'o înţelege. Există în creştinismul abisinian un bogat simbolism. De Arhanghelul Mihail se crede că a adus prin văzduh, într'o căruţă de vânt, sicriul Testamentului vechiu cu tablele legii, din Ierusalim în Abisinia. Acest sicriu e păstrat în biserica din vechiul oraş Axum. O imitaţie a acestui sicriu se poartă la litii şi la procesiuni bisericeşti. După sicriu păşeşte împăratul, care poartă, ca şi poporul de după el, o puşcă pe umeri, ca semn că toţi sunt egali înaintea lui Dumnezeu.

Odăjdiile preoților sunt extraordinar de împodobite. Slujba bisericească pompoasă. Obiceiurile religioase au diferite origini. Îmbrățișarea poporului la sf. slujbă vine dela slujbele ortodoxe. Obiceiul preoților de-a alerga încoace și încolo, ca niște bastoane, în timpul jocurilor sfinte și ale litiilor, aduce aminte de cultul egiptean. De altfel jocurile preoților le cunoaște și cultul evreesc. La aceste jocuri preoții și monahii se mișcă întâi într'un ritm domol, care devine, ca în jocurile extatice ale dervișilor, tot mai vioiu. Elementele multe evreești din cultul bisericesc abisinian se explică prin aceea, că înainte de a primi creștinismul abisinienii se atașaseră iudaismului, adus la ei de coloniștii evrei. Legenda dă ca punct inițial al acestei apropieri de iudaism căsătoria reginei etiopene Saba cu regele Solomon, de unde și-ar avea originea și dinastia abisiniană. Arhitectura bisericilor imită deasemenea templul din Ierusalim. Sâmbăta se serbează ca și Dumineca. Abisinienii au foarte multe sărbători: Au 150 sărbători mari și 50 mici. Te întrebi când vor mai fi lucrând? Sărbătoare mare e *Mascal*, la 26 Septemvrie, ziua aflării sf. Cruci de către împărăteasa Elena. E zi de mulțumire lui Dumnezeu pentru încetarea ploilor. In ce privește postul și mâncările se vede influința iudaismului și a islamismului. Se postește aproape o jumătate din zilele anului.

Creștinismul abisinian a rămas la vechile sale tradiții. N'a fost atras nicicând de vre-o tendință de reformă. El este elementul de legătură a poporului abisinian cu trecutul lui milenar. D. S.

NOAPTE

Luna-și țese printre stele
Borangicul de lumină
Și adoarme'n cânt de iele
După dealul dela stână.

Plin de duh și meșter fost-a
Cel ce-a împletit covoru
Plin de stele, pentru ceata
Care ține'n cer soboru.

Peste ape lin se lasă
Frunze veștede de soc,
De pe cer s'a dus acasă
Steaua mare de noroc.

. . . .

Tril de frunze veștejite
Sună vântul ușuratic ;
Două bucle aurite
Mi-au luat gândul ostatic...

GH. NOVEANU

O, Pământ

Ca o candelă ce moare,
Flacăra vieței mele
Simt cu'ncetul cum se stinge,
Ridicându-se'n spre stele.
O, pământ, de când sub soare
Lacrimi ai văzut curgând,
Câte suflete cernite
Auzit-ai trist gemând!
Mai sinistru plâns ca doru-mi
N'a putut să te'nfioare,
Căci din ochi-mi știi tu bine
Lacrimile-au curs izvoare.
Numai tu știi, căci privirea-mi
Doar spre tine-am ațintit.
Cerul e oglindă-albastră
Numai pentru fericit.
Doar în haina-ți mohorâtă
S'o sfârși cu-al vieții chin,
Căci numai în sânu-ți rece
Nu sunt lacrimi, nu-i suspin...

DAFNA-BLAGAIANA

SELMA LAGERLÖF

ÎN TEMPLU

Selma Lagerlöf

A fost odată o păreche de oameni săraci, un bărbat și o femeie, cari au plecat împreună cu micul lor copilaș să se închine în marele templu din Ierusalim. Copilul era de o frumuseță rară, cu un păr care-i cădea în bogate bucle și cu ochii strălucitori ca stelele. El nu fusese dus în templu, până când n'a fost așa de mare ca să poată înțelege tot ceeace vede. Și acum părinții l-au condus și i-au arătat toate mărețiile templului. Acolo erau lungi colonade și altare aurite, acolo erau bărbați sfinți ce ședeau înconjurați de ucenicii lor, acolo era marele preot cu pieptarul său din pietri prețioase, acolo erau perdele din Babilon, întrețesute cu monede de aur, acolo erau porțile cele mari de aramă, așa de grele încât trebuiau treizeci de bărbați pentru a le putea închide și deschide. Dar copilul, care acum era de doisprezece ani, nu se mira prea mult de toate

acestea. Mama sa il făcea atent că celece ea îi arată sunt lucrurile cele mai însemnate din toată lumea şi-i spune că el trebuie să trăiască prea mult ca să mai poată vedea ceva asemănător. In sărmanul Nazaret, unde ei aveau locuința, nu era altceva de văzut decât micile şi ingustele uliți. Sfaturile mamei, însă nu folosiră prea mult, căci micul copil arăta multă nerăbdare de-a ieşi din măreţul templu, ca să se joace aşa cum făcea el pe ulițele Nazaretului. Insă lucru curios cu cât copilul se arăta mai indiferent cu atât părinţii lui se simțeau mai fericiți şi mai mulțumiți. In sfârşit copilul părea atât de obosit şi atât de istovit încât mamă-sa îi spuse: „Tu trebuie să te odihneşti puțin, căci drumul pe care l-am făcut a fost cam lung". Ea se aşeză jos lângă o colonadă şi-i spuse copilului să se aşeze şi el lângă ea şi să-şi culce capul în poala ei. El o ascultă şi îndată adormi. De-abea adormi copilul şi femeea zise bărbatului său: „De nimic nu m'am temut mai mult ca de ceasul în care el va merge în templul din Ierusalim. Credeam că dacă el va vedea această casă a Domnului, va voi ca în toată vremea să rămână aici".

— Şi mie mi-a fost teamă de această călătorie, răspunse bărbatul. In vremea când el s'a născut s'au arătat unele semne, cari anunțau că el trebue să devină un mare împărat. Dar, ce i-ar putea aduce puterea împărătească decât griji şi nesfârşite primejdii? Eu adesea am zis, că cel mai bun lucru ar fi şi pentru el şi pentru noi, dacă nu s'ar face altceva decât dulgher în Nazaret".

— Dela cinci ani, zise gânditoare mama, nu s'a mai întâmplat nici o minune cu el şi el singur nu-şi mai aminteşte de cele ce s'au petrecut în mica lui copilărie. El e acum ca orice copil printre ceilalți copii. Eu am început aproape să nădăjduesc, că Domnul în mila sa va ridica un altul pentru marea chemare şi astfel îmi va lăsa mie pe copilul meu.

— După părerea mea, zise bărbatul, eu sunt sigur că toate vor merge bine, dacă el nu va afla nimic despre semnele şi minunile petrecute cu el în primii lui ani de viață.

— Eu nu voi vorbi cu el nimic despre aceste minuni, răspunse femeea, însă mereu mă tem, că chiar fără spusele mele se poate întâmpla ceva ce să-i arete cine este el. De toate am teamă, ducându-l prin acest templu.

— Tu poţi fi fericită, că primejdia este aproape înlăturată şi în curând îl vom avea din nou acasă în Nazaret, zise bărbatul.

— Eu m'am temut de cărturarii din Templu, zise femeea. Şi m'am mai temut de ghicitorii cari şedeau aici pe rogojini. Eu credeam că dacă el îi va privi în ochi, ei îndată se vor scula şi se

Isus ca prunc de 12 ani în templul din Ierusalim

vor pleca în fața copilului, ca înaintea unui rege al Iudeilor. Este curios ca ei să nu observe domnia lui, căci un astfel de copil nu le-a răsărit încă înaintea ochilor". Ea stătu puţin pe gânduri privind copilul şi zise: „Anevoie pot să pricep. Eu credeam că dacă el va vedea pe aceşti judecători cari stau în casa sfântă, pentru a împăca neînțelegerile din popor şi pe aceşti dascăli cari vorbesc tinerilor şi pe aceşti preoți cari servesc Domnului, îndată se va ridica şi va striga: „Aici, între aceşti judecători, printre aceşti dascăli, printre aceşti preoți sunt născut ca să trăesc!"

— Ce fericire ar fi aceea pentru el, ca să stea încuiat între aceste şiruri de coloane? zise bărbatul. Este cu mult mai bine pentru el, dacă hoinăreşte pe dealurile şi munţii din jurul Nazaretului.

Mama oftă puțin şi zise: „El este aşa de fericit la noi acasă şi ce mulțumit este când însoţeşte turma de oi în singuratica ei călătorie, sau când trece peste câmpuri şi vede munca oamenilor dela sate! Nu pot să cred că noi facem vre-o nedreptate atunci când încercăm să-l oprim pentru noi.

— Noi îl cruțăm numai de marea durere, zise bărbatul.

Ei povestesc mai departe, până ce copilul s'a trezit din somn. Mama zise copilului: „Acum te-ai odihnit puțin. Scoală-te, pentrucă seara se apropie şi noi trebue să fim acasă la gazdă!" Ei se găseau în cea mai depărtată parte a clădirii, când călătoria le era pe sfârşite. După câteva clipe au străbătut o veche prăvălie care era încă din vremea când pentru prima dată s'a înălțat în acest loc un templu şi tot acolo stătea rezemat de un perete, un vechiu corn de aramă de-o imensă lungime şi greu ca un stâlp, prin care

cineva putea să sufle dacă-l ducea la gură. El stătea acolo sgâriat, plin de praf, şi de păianjeni şi înconjurat de o inscripție din litere vechi cari abea erau vizibile.

Mii de ani trebue să treacă până când cineva va încerca să-l facă să sune.

Când însă copilul a observat imensul corn, a rămas foarte mirat întrebând: „Ce-i acela?"

— Acela este marele corn care va fi numit glasul conducătorului lumii, răspunse mama. Cu el a chemat Moise pe copiii lui Israel la un loc, când ei erau risipiți prin pustie. Din vremea aceea nimeni n'a mai putut să-l facă să scoată măcar un singur ton, însă celce va putea să facă aceasta, acela va aduna sub stăpânirea sa toate popoarele de pe pământ.

Ei râseră de această străveche poveste, însă micul copil rămase locului înaintea marelui corn, până când părinții îl chemară. Din toate câte el a văzut în templu, acest corn era primul lucru care i-a făcut mai multă plăcere şi ar fi zăbovit cât mai mult timp spre a-l putea examina cât mai amănunțit.

Ei nu mai merseră mult şi ajunseră în marea şi larga curte a templului. Aici, la poalele muntelui se afla o prăpastie adâncă şi lată, rămasă neschimbată încă din vechime, pe care regele Solomon n'a voit s'o astupe atunci când a zidit templul şi nici un pod n'a construit deasupra-i, nici un grilaj n'a ridicat în jurul ameţitoarei prăpastii. In locul acestora, a întins peste prăpastie, la o distanță de mai mulți metrii, clopoței din oțel puternic poleiți, cari după un număr nesfârşit de ani şi întâmplări, zăceau încă deasupra prăpastiei. Acum, erau aproape ruginiți şi nu mai erau aşa de bine întăriți în extremitățile lor, ci dimpotrivă tremurau şi se legănau, ca şi cum cineva ar fi mers cu paşi grei prin curtea templului.

Când mama trecu pe lângă o parte mai puțin umblată din jurul prăpastiei, copilul o întrebă: „Ce fel de pod este acesta?"

— Acest pod, pe care noi îl numim podul raiului, a fost aşezat de regele Solomon, răspunse mama. Dacă tu vei putea trece această prăpastie pe acest pod tremurător, al cărui vârf este subțire ca raza soarelui, atunci vei putea fi sigur că vei ajunge în raiu.

Mama râse şi merse mai departe, dar copilul se opri o clipă privind firul cel subțire şi trămurător al clopoțeilor, până ce mama sa îl strigă. Copilul o ascultă oftând, pentrucă mama sa nu i-a arătat mai din vreme aceste două lucruri minunate, ca să aibă timp suficient spre a le putea observa mai bine.

Ei au mers acum fără oprire până ce au ajuns la marele portic al intrării cu cele cinci colonade ale sale. Aici într'un colț, stătea o pereche de colonade din marmură neagră, clădite pe acelaş piedestal, şi aşa de apropiate încât cu anevoie se putea trece printre ele un fir de paiu. Ele erau înalte şi maestoase, cu capetele bogat împodobite, deasupra cărora stătea un ciudat cap de animal. Aceste frumoase colonade erau pline de sgârieturi şi fără de nici un folos, spre deosebire de celelalte din templu. Până şi podeaua din jurul lor era tocită puțin şi scobită de mulțimea paşilor.

Copilul din nou opri pe mama sa şi o întrebă: „Ce-i cu aceşti stâlpi?"

— „Aceştia sunt stâlpii pe care părintele nostru Avram i-a adus aici în Palestina, din îndepărtata Chaldee şi el i-a numit poarta dreptății. Cel care va putea trece printre ei n'a săvârşit niciodată păcat şi este drept înaintea lui Dumnezeu.

Copilul rămase din nou mirat privind cu deosebită curiozitate stâlpii.

— Nu cumva vrei să încerci să treci printre ei? zise mama râzând. Tu nu vezi ce călcate şi tocite sunt pietrele de jos de mulțimea acelora cari au încercat să pătrundă prin îngusta crepătură? Dar tu poți să-mi crezi mie când îți spun, că nici unul n'a reuşit. Grăbeşte-te acum! Eu aud bubuiturile porții de aramă la care îşi pun umerii cei treizeci de servitori ai templului, pentru a o pune în mişcare.

Intreaga noapte însă micul copil a stat treaz în cort şi nu vedea înaintea sa altceva decât poarta dreptății, podul raiului şi glasul conducătorului lumii, căci despre astfel de lucruri minunate nu auzise înainte, iar acum nu şi le putea alunga din minte.

In dimineața următoare el era la fel de preocupat de celece văzuse. In această dimineață trebuiau să pornească la drum spre casă. Părinții aveau mult de lucru cu desfacerea cortului pe care trebuiau să-l împacheteze şi să-l pună pe-o cămilă mare şi totodată erau siliți să aştepte până când şi ceilalți însoțitori se pregăteau de plecare. Ei nu puteau să călătorească singuri, ci în societate de rude şi vecini şi fiindcă atâția oameni se găteau de plecare, era natural ca şi împachetatul să meargă încet.

Micul copil nu ajuta la lucru, ci în mijlocul grabei şi alergării stătea liniştit şi se gândea la cele trei lucruri minunate. Deodată îi vine în minte gândul că el mai are încă timp să mai meargă la templu să le mai vadă încă odată. Mai erau încă multe de încărcat şi astfel putea prea bine să se întoarcă dela templu înainte de plecare.

Se duse de aici fără să spună cuiva ceva despre plecarea sa, socotind că aceasta nu era

de lipsă, întrucât era hotărât să se întoarcă cât mai repede.

In scurt timp el ajunse la templu şi intră la locul colonadelor, unde cele două colonade gemene şi negre se înălţau. Indată ce le zări, ochii îi începură a străluci de bucurie şi aşezându-se jos privea ţintă la ele. Când se gândì la aceea că cine va reuşi să treacă dincolo printre ele n'a săvârşit nici un păcat şi e drept înaintea lui Dumnezeu, îi veni în gând că niciodată n'a mai privit ceva mai minunat ca acestea. Oricât de măreţ i se părea gândul de-a pătrunde printre aceste două colonade, totuşi îi era imposibil să încerce măcar, fiindcă ele erau prea apropiate. Aşa stătu el nemişcat o oră întreagă înaintea colonadelor, fără ca să-şi dea seama de aceasta, părându-i-se c'au trecut numai câteva clipe.

Se întâmplă însă că în măreţul loc al colonadelor, unde se găsea copilul, judecătorii marelui tribunal să fie acolo, adunaţi pentru aplanarea neînţelegerilor din popor. Intregul portic era plin de oameni cari se jeluiau: unii în privinţa graniţelor de hotar şterse acum, alţii în privinţa oilor furate din turmă şi acum prin semne false vor fi păgubiţi şi în sfârşit alţii se jeluiau împotriva datornicului cari nu voia să-şi plătească datoria. Printre toţi aceştia venia şi-un om bogat îmbrăcat în haine lungi de purpură, cu o sărmană văduvă pe care o ducea în faţa scaunului judecătoresc, fiindcă îi datora câţiva sicli de argint. Sărmana văduvă se tânguia şi zicea că bogatul e nedrept faţă de ea, întru cât ea i-a plătit odată datoria şi o sileşte să i-o mai plătească înc'odată, ceeace ea nu mai poate, fiind foarte săracă; încât dacă judecătorul o va condamna să plătească, va fi silită să-şi dea fiica sclavă bogatului. Mai marele judecătorilor se plecă înspre bogat zicându-i: „Indrăzneşti să depui jurământ, cumcă această sărmană femeie încă nu ţi-a plătit datoria?“ Atunci bogatul răspunse: „Domnule, eu sunt un om bogat şi oare mi-aş fi făcut atâta oboseală să reclam în faţa judecăţii banii mei dela această văduvă, dacă n'aş fi avut dreptul? Eu îţi jur că precum este de sigur că nimeni nu poate să treacă prin poarta dreptăţii, aşa de sigur este că această văduvă îmi este datoare suma pe care eu i-o pretind“.

La auzul acestui jurământ, judecătorii au dat crezământ bogatului aducând sentinţa, ca sărmana văduvă să-şi dea fiica în sclăvie bogatului.

Cum însă copilul stătea foarte aproape, auzi toate acestea şi se gândi în sine: „Ce bine ar fi dacă cineva ar putea să treacă prin poarta dreptăţii, căci cu siguranţă că acest bogat n'a spus adevărul! Ce milă-mi este de bătrâna femeie care acum trebuie să-şi dea fiica sclavă!“ El sări apoi pe piedestalul depe care ambele colonade se înălţau şi se uită prin crepătura dintre ele.

— Vai, dacă totuşi n'ar fi absolut cu neputinţă trecerea printre ele, se gândea. El era aşa de abătut din cauza sărmanei femei şi acum nu se mai gândea deloc la aceea, că cine va putea trece prin această poartă va fi drept şi fără de păcat, ci voia numai să vină în ajutorul bietei femei.

El îşi apăsă umărul în adâncătura dintre colonade, voind oarecum să-şi croiască un drum.

In această clipă toţi oamenii cari se găseau la locul colonadelor priviră în spre poarta dreptăţii din cauza unei detunături puternice, care izbì în boltă şi apoi trecu cu zgomot mare printre vechile colonade, încât ele se dădură la o parte una la dreapta şi alta la stânga, făcându-se loc pentruca trupul svelt al copilului să se poată strecura. Atunci mare vâlvă şi uimire s'a produs acolo, încât în prima clipă nimeni nu ştia ce să zică, ci stăteau toţi cu privirea pironită la copilul care a săvârşit o minune aşa de mare. Primul care şi-a redobândit mai întâi cumpătul a fost cel mai bătrân dintre judecători, care strigă să se pună mâna pe bogatul negustor şi să fie adus la judecată. El fu condamnat, ca întreaga sa avere s'o dea sărmanei văduve, pentrucă a jurat fals în templul lui Dumnezeu.

Dupăce s'au petrecut toate acestea, judecătorul întrebă despre copilul care a trecut prin poarta dreptăţii; însă atunci când oamenii au încercat să-l caute, el dispăruse, căci în aceeaş clipă când cele două colonade s'au despărţit, el s'a trezit ca dintr'un vis şi şi-a adus aminte de părinţii săi şi de călătoria spre casă. „Acum trebuie să fug de aici, pentruca părinţii să nu aştepte după mine“ — se gândea el.

Nu ştia însă nimic că un ceas întreg a pierdut înaintea porţii dreptăţii, închipuindu-şi că n'a zăbovit acolo mai mult ca două minute, din care cauză el socotì că mai are destul timp să arunce o privire peste podul raiului, înainte de a părăsi templul. Cu paşi sprinteni el trecu prin mulţimea poporului şi ajunse la podul raiului, care se găsea tocmai în cealaltă parte a marelui templu.

Când privi el însă firul subţire al clopoţeilor ce se întindea pe deasupra prăpastiei şi-şi aduse aminte că omul care va putea trece acest pod este sigur că va ajunge în raiu, atunci cugetă că aceasta ar fi cel mai minunat lucru din câte a văzut şi aşezându-se pe marginea prăpastiei căută să observe mai bine firul clopoţeilor. Acolo sta el gândindu-se, cât de plăcut trebuie să fie ca să mergi în raiu, ceeace îl făcu să dorească aşa de mult să treacă acest pod. Curând însă vede că aceasta este o adevărată imposibilitate chiar numai încercându-o. Cum stătu el astfel, gândin-

du-se numai la raiu, trecură două ore fără ca să-și dea seama cât de mult timp a trecut.

Tot în curtea în care se găsea prăpastia cea adâncă era și un mare altar de jertfă, în jurul căruia mergeau preoți învesmântați în alb, cari păzeau focul de pe altar și luau în primire darurile de jertfă. In curte stăteau mulți oameni cari au jertfit și o mare mulțime care venise să privească numai pe servitorii lui Dumnezeu. Acolo veni un bătrân sărman cu un mielușel mic, slab și pe deasupra mai fusese mușcat și de un câine, încât avea o rană mare. Omul merse cu acest miel la preoți rugându-i să-l jertfească, însă ei îl refuzară sub motivul că un astfel de dar sărăcăcios nu-l pot oferi Domnului.

Bătrânul totuși îi rugă, ca măcar din milă să primească mielul, căci copilul său zace în pat, bolnav de moarte și el nu are altceva ce ar putea să jertfească lui Dumnezeu pentru însănătoșirea bolnavului. „Voi trebue să mă lăsați să jertfesc, zise el, căci altfel rugăciunea nu e primită înaintea lui Dumnezeu și copilul meu moare".

— Tu mă poți crede că eu am milă față de tine, zise preotul, însă legea ne interzice să jertfim un animal rănit. Pe cât de imposibil este să treci peste podul raiului, pe-atât de imposibil este a-ți împlini cererea.

Micul copil stătea așa de aproape, încât auzi totul și îndată se și gândi, cât de rău este ca nimenea să nu poată trece peste acest pod al raiului. Cel puțin dacă i-ar fi jertfit mielul sărmanului om, atunci copilul ar fi fost scăpat.

Sărmanul om plecă abătut din curtea templului, dar copilul se ridică și pășind spre podul tremurător își puse piciorul deasupra. Acum el nu se mai gândea deloc la aceea, că dacă va trece peste pod va ajunge cu siguranță în raiu, preocupându-se numai de bietul om pe care voia să-l ajute. Își trase însă piciorul înapoi, căci se gândea că trecerea este imposibilă, pentrucă firul era prea vechiu și ruginit, prea puțin rezistent ca să-l poată susține. Dar gândul iar îi alergă la sărmanul om, al cărui copil era bolnav de moarte și acum din nou își puse piciorul pe firul clopoțeilor.

Deodată el observă că firul nu mai tremura simțindu-și piciorul în deplină siguranță și când făcu pasul următor simți că aerul din jurul lui îl sprijină să nu poată cădea și-l duce ca și când ar fi o pasăre și ar avea aripi. Dupăcum pășea copilul, clopoțelul scotea câte un sunet dulce, ceeace făcu, ca unul din ceice erau în curte să se întoarcă înspre copil. El scoase un puternic țipăt la auzul căruia toți ceilalți încă se întoarseră privind plini de uimire pe micul copil, cum venea pășind pe firul de fier al clopoțeilor. Cei dintâi cari își veniseră în fire au fost preoții și îndată și trimiseră după omul sărac. Când acesta veni înapoi, preoții îi ziseră: „Dumnezeu a făcut o minune ca să ne arate că el voiește să-ți primească darul; adu deci încoace mielul, căci noi voim să-l jertfim!"

Când isprăviră cu acestea, întrebară de copilul care trecuse peste prăpastie. Zădarnic îl căutară, căci copilul nu fu găsit; tocmai când trecea peste prăpastie el își aduse aminte de părinți și de călătoria spre casă și-și zise în sine: „Acum trebuie să mă grăbesc să merg la părinți, să nu-i fac să aștepte după mine, dar mai întâi vreau să arunc o privire și asupra trâmbiței conducătorului lumii. Astfel, el strecurându-se printre mulțime ajunge în coridorul colonadelor, care era pe jumătate întunecos, unde, rezemat de perete, se găsea cornul de aramă. Când el îl văzu și se gândi la aceea, că cine va putea face ca acest corn să scoată numai un sunet, acela va aduce toate popoarele pământului sub ascultarea sa, i se păru că într'adevăr niciodată n'a văzut ceva mai extraordinar ca aceasta și așezându-se jos lângă corn, îl privi cu deamănuntul. El se gândea, cât de mare și de puternic trebuie să fie acela care va câștiga pe toți oamenii din lume și cu atât mai mult doria acum să poată sufla el în vechiul corn. Deodată i se păru însă că îi era cu neputință chiar și numai să încerce. Așa stătu el mai multe ceasuri fără să observe cât de mult timp trecuse, pentrucă el se gândea numai la bucuria aceea de-a vedea pe toți oamenii pământului sub ascultarea celui ce va putea cânta din corn. Tot în coridorul rece al colonadelor se găsea un vestit învățător de lege care-și instruia acolo școlarii săi. Tocmai acum dascălul se plecă spre unul din școlari — care stătea la picioarele sale, spunându-i că este un înșelător, căci acesta se trădează că este un străin și nu un israelit. Dascălul îl întrebă apoi, pentruce s'a ascuns el sub un nume fals? Tânărul se ridică atunci și zise, că el a peregrinat peste țări și mări pentru a auzi vestirea adevăratei înțelepciuni și a credinței într'un singur Dumnezeu, după care sufletul său se topește. „Insă eu știam că tu nu mă vei învăța dacă eu nu-ți voi spune că sunt un israelit. Deaceea, te rog să-mi potolesc acest dor ferbinte al sufletului meu, să mă lași să rămân la tine".

Dascălul se sculă și întinzând mânile spre cer zise: „Numai când cineva se va scula și va sufla în marele corn de aramă, vei putea să rămâi la mine. Altfel nu-ți este îngăduit să calci în acest loc al templului, pentrucă ești un păgân. Fugi de aici, căci altfel ceilalți școlari ai mei se vor repezi la tine și te vor rupe în bucăți; prezența ta aici profanează templul".

Stând liniștit, tânărul grăi: „Eu nu vreau să merg de aici, căci numai aici sufletul meu își gă-

şeşte hrană. Iubite, vreau să mor aici la picioarele tale".

Nici nu isprăvi bine de zis acestea şi ceilalţi şcolari şi săriră să-l alunge. Deoarece el se împotrivi, ei îl trântiră jos voind să-l omoare. Copilul care nu stătea departe, auzi şi văzu toate acestea şi se gândi, ce mare neîndurare este aceasta. „Vai, dacă aş putea eu sufla în cornul de aramă, cum i-aş veni în ajutor tânărului!"

Atunci, el se sculă, puse mâna pe corn şi'n această clipă el nu se mai gândea la aceea, că dacă va sufla va ajunge conducătorul lumii, ci că în felul acesta el va putea scăpa dela primejdie viaţa acestui tânăr. Strânse cu putere în braţe cornul de aramă şi cu micile lui mâni încercă să-l ridice la gură. Atunci simţi el că imensul corn se ridică în dreptul gurei lui şi numai din respiraţia lui cornul răsună aşa de puternic, că sunetul pătrunse în toate împrejurimile templului.

Cu toţii îşi întoarseră atunci privirile şi văzură cum micul copil era cu cornul la gură suflând aşa de puternic încât bolţile şi colonadele se cutremuraseră. Acum, bătrânul învăţător zise către tânărul împotriva căruia cu o clipă înainte se ridicară mulţimea braţelor ca să-l ucidă: „Vino şi şezi aici la picioarele mele, unde-ai stat şi înainte. Dumnezeu a făcut o minune, ca să-mi arate că voia Lui este, ca tu să fi învăţat să i te închini Lui".

Când ziua era pe sfârşite, un bărbat şi o femeie călătoreau cu paşi repezi în spre Ierusalim. Ei căutau speriaţi şi neliniştiţi strigând către fiecare drumeţ întâlnit: „Ne-am pierdut copilul. Credeam că el a plecat cu ceilalţi călători şi vecini, însă nici unul nu l-a văzut. Este cineva dintre voi căruia să-i fi trecut pe dinainte un copil singur?"

— Nu! Copilul vostru nu l-am văzut! In templu am văzut însă un copil foarte frumos, ca un înger din cer, care a trecut prin poarta dreptăţii, răspunseră oamenii cari veneau din Ierusalim. Ei erau gata să le povestească acestea din fir în păr, însă părinţii n'aveau timp să-i asculte. După ce mai merseră ei, întâlniră alţi oameni şi-i întrebară şi pe aceştia, însă oamenii care veneau din Ierusalim voiau să le vorbească tot de copilul cel frumos, care a trecut peste podul raiului. Şi aceştia ar fi fost bucuroşi să stea până noaptea târziu să le povestească despre copilul minune, însă bărbatul şi femeia nu aveau timp să-i asculte, ci se grăbeau înspre oraş. Ei au colindat apoi oraşul în sus şi'n jos fără să dea de urma copilului. In sfârşit veniră la templu, şi când erau gata să între înăuntru, femeia zise: „Oare o să ne lase să vedem ce fel de copil este acela, despre care se spune că s'a pogorît din cer?" ntrară înlăuntru şi întrebară unde pot să vadă pe copil.

— Mergeţi drept înainte şi acolo unde bătrânul învăţător se găseşte cu şcolarii lui, acolo e copilul.

Inţelepţii cei bătrâni au luat în mijloc pe copil şi-i pun diferite întrebări, dar la rândul lui şi copilul le pune întrebări spre uimirea tuturor. Aproape întreg poporul stătea în curtea templului ca măcar să zărească pe acela care a suflat în cornul conducătorului lumii. Bărbatul şi femeia abea îşi croiră drum prin mulţime şi spre marea lor bucurie văzură cum copilul care stătea în mijlocul înţelepţilor nu era altul decât propriul lor copil. Dar îndată ce mama îşi recunoscu copilul, începu să plângă. Copilul recunoscu în acel plânset însuşi glasul mamei sale şi sculându-se veni la părinţii săi care îl luaseră în mijloc şi ieşiră din templu. De atunci mama nu mai înceta din plâns, ceeace-l făcu pe copil să întrebe: „Pentruce plângi, căci doar eu viu la tine, îndată ce-ţi aud glasul?"

— Cum să nu plâng, când te credeam pierdut pentru mine? răspunse mama. — Ei ieşiră din oraş când întunerecul nopţii se pogorî şi mama nu-şi mai contenea plânsul.

— Pentruce plângi tu? zise copilul. — Eu nici n'am băgat de seamă că ziua a trecut; credeam că încă-i dimineaţă şi îndată ce-ţi aud glasul, eu vin la tine.

— Cum oare n'aş plânge? zise mama. Eu toată ziua te-am căutat.

Ei călătoriră întreaga noapte şi mama tot nu-şi mai contenea plânsul.

Şi când zorile dimineţii se iviră, copilul din nou o întrebă: Pentru ce tot plângi tu, mamă dragă? Eu nu m'am lăsat ispitit de loc de glorie, însă Dumnezeu a voit ca să săvârşesc minunile, pentrucă El a voit să ajute acestor trei sărmani oameni şi eu numai când îţi aud glasul, îndată şi alerg la tine".

— Copilul meu! răspunse mama. Eu plâng pentrucă tu eşti pierdut pentru mine. Tu nu vei mai fi al meu din ceasul în care aspiraţiile vieţii tale sunt dreptatea şi dorul tău fierbinte e raiul, iar iubirea ta e să îmbrăţişezi pe toţi sărmanii pământului.

Trad. de Pr. AUREL RADU

JALEA TEATRULUI ARDELENESC

† Olimpia Bârsan

Olimpia Bârsan în „Trandafirii roşii"

In ziua de 27 Octomvrie a. c. Clujul românesc a însoţit spre ultimul lăcaş pe cea dintâi şi cea mai vrednică dintre preotesele altarului artei ardelene, pe care l-a onorat şi l-a slujit cu o pasiune neînfrânată din prima zi în care el a fost luat în stăpânire de neamul nostru şi până la sfârşitul zilelor ei.

Soarta m'a învrednicit să pot urmări deaproape întreaga carieră artistică a Olimpiei Bârsan, începând cu primul ei turneu, sfios, făcut la 1906 în cuprinsul Transilvaniei robite şi până la ultimele ei creaţiuni măreţe pe scena celui dintâi teatru naţional român din Transilvania liberată. O văd străbătând alături de soţul ei oraşele ardelene, în tovărăşia unui mic ansamblu de 2—3 idealişti vizionari, mânaţi cu toţii de sfânta râvnă de a arăta puţinilor intelectuali români din Ardeal, obişnuiţi să se închine la idolii unor culturi străine, că există şi o artă românească, o limbă românească asemenea unui fagure de miere, că există o ţară românească liberă spre care trebue să ne îndreptăm gândurile ca spre ultimul nostru destin pământesc. Turneele soţilor Bârsan în Ardealul de dinainte de răsboiu nu erau numai mari evenimente artistice şi culturale, nici numai drumuri glorioase de apostolat naţional, ci ele au fost adevărate campanii de recunoaştere cari au pregătit biruinţa dela 1918.

O văd pe Olimpia Bârsan în iarna anului 1906 la redacţia primului ziar cotidian românesc apărut în trufaşa capitală a Ungariei. Venea să se înşirue, dela cel dintâi număr al gazetei Lupta printre Românii cari se hotărâseră să strige în faţa lumii drepturile la libertate ale poporului nostru asuprit de un întreg mileniu. O văd apoi în vara următoare prin diferite localităţi ale Ardealului, storcând lacrimi de bucurie şi de mândrie naţională, atât din ochii „inteligenţii" ardelene, cât şi din aceia ai ţăranilor uimiţi că şi Românii au astfel de valori naţionale.

Am urmărit-o apoi, din când în când, pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti, a cărui societară a devenit alături de soţul ei şi cu gândul am petrecut-o în turneele din Bucovina, unde a jucat cu o artă neîntrecută pe eroinele din trilogia lui Delavrancea. Dar ceeace nu voi putea uita niciodată sunt cele două mari momente ale vieţii şi carierii ei şi anume: ziua de 24 Ianuarie 1918 dăruită capitalei Basarabiei abia trezită din somnul secular şi ziua de 14 Mai 1919 oferită capitalei Ardealului, revenit la sânul patriei mume.

La 24 Ianuarie 1918 Basarabia se rupsese definitiv de Rusia, proclamându-se republică independentă. In aceeaş zi a descălicat la Chişinău trupa teatrelor naţionale din Iaşi, Bucureşti şi Craiova, dând primele două reprezentaţii de gală româneşti, cari n'au fost numai adevărate minuni de prestaţiune artistică, ci un puternic imbold pentru noua republică, de a merge mai departe pe calea sentimentului naţional, până la unirea cu patria română. La festivalul din acea zi Olimpia Bârsan, îmbrăcată într'un minunat costum săliştenesc, care pentru Basarabia era o adevărată revelaţie de pe altă lume, a recitat, acompaniată la pian imnul lui Andrei Bârseanu: Pe-al nostru steag e scris unire. Pentru prima şi pentru ultima oră în viaţa mea am auzit acest imn recitat şi şi astăzi, când îmi reamintesc sublimele cuvinte de foc ale Olimpiei Bârsan, mă trec fiori. Basarabenii au rămas electrizaţi de chemarea pe care li-o adresa Neamul prin această strălucită preoteasă a lui. Mirajul Rusiei a suferit în acel moment o eclipsă hotărâtoare în sufletul lor.

Peste două luni Basarabia a renunţat la independenţa sa şi s'a unit pe veci cu România. Printre primii pioneri ai acestui mare act a fost şi Olimpia Bârsan, care a dominat scena teatrului din Chişinău în serile zilelor de 24 şi 25 Ianuarie 1918. Al doilea moment istoric din viaţa ei a fost ziua de 14 Mai 1919. In aceea zi soarta mi-a hărăzit sarcina de a prelua dela Statul unguresc teatrul din Cluj şi de a-l încorpora naţiunii române. In acel timp, în oraşul acesta suveranitatea noilor stăpâni era abia marcată prin puţina armată — căci grosul oştirii înaintase de curând peste linia demarcaţională, pregătindu-se să treacă Tisa.

In ziua de 14 Mai, la două zile după preluarea Universităţii, a sosit la Cluj trupa Teatrului Naţional din Bucureşti, pentru a da primele reprezentaţii româneşti pe această scenă.

Când s'a ridicat pentru întâia oară, în seara

de 14 Mai, cortina acestui Teatru Național românesc, în fața unui imens public adunat din întreg Ardealul, scena înfățișa un tablou pe cât de sublim pe atât de înfiorător: o figură maiestoasă de femee cu coif bărbătesc pe cap, cu trupul îmbrăcat în zale de ostaș și cu un scut în mână, înfrunta cu curaj și încredere furtunile, fulgerele și trăznetele cari vuiau în jurul ei și despicau văzduhul ca'n ceasuri de grea cumpănă. Incetul cu încetul însă fulgerele contenesc, furtuna se potolește, cerul începe să se însenineze, zarea se deschide și se văd munții și văile pământului românesc desrobit. Apoi se aude un glas metalic care vestește că: „S'a potolit furtuna...“ Era glasul României care în cuvinte minunate ce străfulgerau inima și umpleau ochii ascultătorilor de lacrimi de bucurie, își întindea brațele pentru a strânge la sine fiicele ce fuseseră pierdute și care acum se întorc pentru totdeauna la sânul ei. România Mamă era Olimpia Bârsan. Nu se putea găsi în toată țara o interpretă mai desăvârșită a acestui rol. Ființa care străbătuse ani dearândul, înainte de Unire, toate provinciile românești, care văzuse toată jalea neamului și îi trăise întreaga suferință, — ființa care fusese sortită să fie crainică Unirii în Bucovina și Basarabia, a fost învrednicită acum să simbolizeze pe însăși Mama îmbucurată de Dumnezeu cu fericirea de a-și putea strânge la piept pe toți copiii regăsiți. In rolul României, Olimpia Bârsan nu mai era o artistă, oricât de mare, ea trăia cu adevărat viața și bucuria României biruitoare. De câte ori am avut prilejul, mai târziu, să vorbesc cu ea despre acest moment, îmi spune că a fost cel mai mare și mai sfânt moment din viața ei.

Dela acest moment glorios al vieții ei, Olimpia Bârsan în decurs de un deceniu și jumătate ne-a mai dat nenumărate prilejuri de a simți pe scena acestui teatru fiorul artei adevărate, care străbătea din rolurile ei, adevărate întruchipări de statui antice. Dispariția ei încă prematură de pe înălțimile acestui altar ne învie în suflet un trecut de peste un sfert de veac, plin de clipe mărețe, ale căror amintiri ne fac să retrăim, cu emoția pe care numai ea ne-a știut-o trezi, vremurile de grea cumpănă dar și de mari bucurii ale neamului.

ONISIFOR GHIBU

DIN LEON TOLSTOI

PENTRU CE?

Leon Tolstoi

X

Albinei sta să-i încete bătăile inimii de nădejde și de încântată ce era. Voia să-și împărtășească simțămintele Ludovicei și dădu din cap din pricina aceasta, din când în când, abea surâzând, când spre spetele late ale cazacului, când spre podeaua tarantei. Ludovica privea înainte cu o față plină de înțeles și-și strângea puținel de tot buzele. Era un cer limpede. In toate părțile se'ntindea stepa fără de margini, pustie cu ferega-i arginție, lovită pieziș de razele soarelui de dimineață. Pe drumul de țară tare, pe care răsunau cu sgomot, ca pe asfalt, copitele nepotcovite, harnice, ale cailor bașchiri, se vedeau, când pe-o parte când pe alta, mușuroaie de pământ ridicate de șoarecii șuiți; animalul, care ținea straje sta pe picioarele de din'apoi, prevestea primejdia cu un fluierat țiuitor și dispărea mai apoi în peștera sa. Rar de tot te întâlneai cu cineva: cu o caravană de cazaci cu grâu sau cu câte un bașchir pe calul său, căruia mai apoi cazacul îi arunca câteva vorbe tătărești. La toate stațiile au schimbat caii, luând tot cai odihniți și bine hrăniți și jumătatea de rublă bacșiș, pe care o împărți Albina avu drept urmare că iamșicii mânau caii, dupăcum spuneau chiar ei, „ca și când ar fi purtat pe un curier împărătesc“, adecă tot în galop.

Indată, la prima stațiune, când duse iemșcicul cel mai de nainte caii dela trăsură și până

când încă nu sosise cel nou cu ai săi, iar cazacul se dusese în curte, întrebă Albina, aplecându-se înainte, pe bărbatul ei, cum se simte şi dacă n'are trebuinţă de ceva.

— „E minunat. O duc de minune aici! N'am lipsă de nimic. Din partea mea aş putea să mai zac aici şi 48 de ceasuri".

Seara ajunseră într'un sat mare, Dergaci. Ca bărbatul ei să-şi poată întinde puţin picioarele şi să se mai învioreze, Albina n'a dat voie să oprească înaintea staţiunii de poştă, ci într'un han şi, dând cazacului bani, îl trimise să-i cumpere lapte şi ouă. Taranta era într'un şopron. Afară se întunecase. Albina puse pe Ludovica să aibă grijă când se va apropia cazacul şi lăsă pe bărbatul ei să se târască afară din ascunzătoare, îi dete de mâncare, ca să nu-i fie foame, şi după aceea se întoarse Migurski înapoi în trăsură. Iarăş au prins caii la trăsură şi au plecat mai departe.

Albina ajunse într'o dispoziţie sufletească din ce în ce mai avântată şi nu-şi putea stăpâni admiraţia şi veselia. Nu putea vorbi cu nimenea altul decât cu Ludovica, cu cazacul şi cu căţeluşul Tresorca şi de aceea vorbea, petrecându-şi cu dânşii. Ludovica, pe lângă toată înfăţişarea ei urâtă avea prepus, de câte ori venea în atingere cu un bărbat, că acesta nutreşte gânduri de dragoste faţă de dânsa; ea arăta aceleaşi păreri şi faţă de cazacul din Ural, un bărbat zdravăn, blândoc, cu nişte ochi neobişnuit de curaţi şi de buni, albastri. Cazacul acesta le conducea şi li se părea celor duuă femei foarte de omenie în urma simplităţii şi a firii lui blajine. Albina îşi petrecea, afară de Tresorca, pe care îl ameninţa şi nu-l lăsa să miroase sub perinele scaunului, cu Ludovica, din pricina cochetăriei sale faţă de ca zacul, care nici habar n'avea că e învinuit că ar avea intenţiunile amintite şi care surâdea blajin la orice i se spunea. Albina, turburată parte de primejdia în care se aflau, parte de succesul care se apropia, al întreprinderii lor, precum şi de aerul de stepă — fu cuprinsă de simţământul pe care nu-l avusese de multă vreme, de simţământul încântării şi al veseliei sburdalnice, copilăreşti. Migurski auzea glasul ei vesel şi se bucura de bucuria ei, pe lângă toată starea sa neplăcută în care se afla, trupeşte, stare pe care o tăinuia. Il chinuia mai cu seamă căldura şi setea.

In a doua zi, spre seară, se arată ceva pe orizontul încărcat de aburi. Era Saratovul şi Volga. Cazacul zări cu căutătura dibace a locuitorului stepelor Volga şi un catarg şi le arătă Ludovicei. Ludovica spuse şi ea că le vede. Albina nu putea descoperi nimic, rosti însă cu voie, cu glas tare, ca să o poată auzi şi bărbatul ei:

„Saratov, Volga" — ca şi când ar vorbi cu Tresorca, comunicându-i toate câte le vedea.

XI

Inainte de a fi ajuns la Saratov Albina dete poruncă să stea trăsura pe ţărmurul stâng al râului Volga, în suburbiul Pokrovskaia, tocmai faţă'n faţă cu oraşul. Aici nădăjduia să poată vorbi ea cu bărbatul ei în decursul nopţii, ba să-l scoată chiar din ladă. Dar cazacul nu se urni de lângă tarantă cât ţinu noaptea de vară şi stete într'o teleagă goală, care se afla în nemijlocită apropiere, sub un şopron. La porunca Albinei, Ludovica sta în tarantă şi fiindcă sta să jure că numai de dragul ei zăboveşte cazacul în apropierea tarantei, îi făcu ochi dulci, îi zimbi şi-şi ascundea mereu faţa mâncată de vărsat, în batistă. Albina nu se mai simţea bine în starea aceasta, se făcu din ce în ce mai neliniştită, fiindcă nu putea pricepe de ce e cazacul atât de nedespărţit de trăsură.

Se ridicase de vre-o câtevaori în decursul nopţii celei scurte, şi ieşi din odaia oaspeţilor, de-alungul coridorului care mirosea rău, pe treptele din fundul casei. Cazacul încă tot nu dormea şi sta cu picioarele atârnate, în teleaga goală de lângă trăsură. Abia înainte de răsăritul soarelui, când se treziseră cocoşii şi începură să trâmbiţe unul altuia, dela curte la curte, găsi Albina vreme să schimbe câteva vorbe cu bărbatul ei. Cazacul horcăia, lungit în teleagă. Ea se apropie cu băgare de seamă de tarantă şi lovi cu degetele, în ladă.

— „Iusek!" — Nici un răspuns. — „Iusek! Iusek!" strigă ea cu glas mai ridicat, îngrijorată.

— „Ce vrei?" îi răspunse cu glas somnuros Migurski din ladă.

— „De ce nu mi-ai răspuns?"

— „Am dormit", răspunse el şi Albina-i renoscu pe urmă glasul surâzător.

— „Pot să ies puţin afară?" întrebă el.

— „Nu. E aici cazacul"; şi zicând acestea, Albina se uită spre cazacul care dormea în teleagă.

Ce ciudat: cazacul horcăia, dar ochii-i albaştri, mari, blânzi îi erau deschişi. Privea la dânşii şi abia dupăce dete de căutătura ei închise ochii din nou.

— „Mi s'a părut numai mie aşa ori doarme într'adevăr?" se întrebă Albina. „O fi fost, desigur, numai o închipuire de-a mea", se gândi ea şi se întoarse din nou spre ladă.

— „Mai ai puţină răbdare", zise Albina. „Vrei să mănânci ceva?"

— „Nu. Aş fuma".

Albina îşi întoarse capul iarăşi spre cazac. Dormea.

— „Mi s'a năzărit numai", se gândi ea.

— „Vreau să mă duc acum la guvernator".

— „Ei, să ai noroc...“

Scoţând din geamantanul de drum o haină, Albina intră în odaie, ca să se schimbe.

După ce-şi luă pe dânsa cel mai bun rând de haine de văduvă, se duse cu trăsura peste Volga. Pe cheiul râului luă o droşcă şi lăsă să mâne la guvernator. Acesta a primit-o. Văduva polonă, drăguţă, zimbitoare, care vorbea o franţuzească aşa de minunată, plăcu mult guvernatorului, care voia să apară tinăr, cu toate că era bătrân. I-a încuviinţat toate şi a rugat-o să mai dea odată pe la el în ziua următoare, ca să primească din mâna lui ordinul adresat poliţaiului din Ţariţin. Inveselită de rezultatul mijlocirii ei şi de efectul puterii de atragere pe care îl observase în purtarea guvernatorului faţă de dânsa, fericită şi plină de nădejdi, Albina porni înapoi într'o droşcă dela ţară, pe deal la vale, pe uliţa nepardosită şi se întoarse în port. Soarele se ridicase într'aceea peste pădure şi se juca cu razele-i piezişe pe suprafaţa apei încreţită uşurel de o boare de vânt. La dreapta şi la stânga costişei de deal se vedeau, ca nişte noruleţi albi, meri strălucind în floare, mirosind minunat. La ţărm se înălţa în aier o pădure întreagă de catarge şi pânze de corabie sclipeau pe apa încreţită de vânt. Ajunsă în port Albina întrebă pe birjar dacă poate închiria o luntre până la Astrahan şi o ceată de luntraşi zgomotoşi, veseli, îi oferiră îndată serviciile şi luntrile lor. S'a învoit în curând cu unul din ei şi merse să-i vadă luntrea, care sta strâmtorată între celelalte, în apropierea portului. Pe luntre se afla un catarg, care se putea ridica cu vântrele cu tot — încât puteai să te laşi dus de vânt. Dacă sta vântul pe loc aveai la îndemână lopeţi şi doi flăcăi zdraveni, veseli, vâslaşi cari se zăreau acum în luntre. Conducătorul luntrei, un om vesel şi blajin şi el, îi dete sfatul să nu-şi lase Albina trăsura, ci să-i ia numai roatele şi să o aşeze aşa în luntre. Tocmai o să se potrivească, şi o să puteţi sta mai bine. De-a da Dumnezeu vreme bună — în cinci zile suntem la Astrahan.

Albina se 'nvoi în preţ cu luntraşul şi-i dete poruncă să vină la Pokrovskaia, în hanul lui Login, ca să vadă trăsura şi să capete arvuna. Toate brodise cu mult mai bine, decât se aşteptase ea. In cea mai fericită dispoziţie sufletească trecu Volga şi dupăce plăti pe surugiul închiriat, îşi îndreptă paşii spre han.

XII

Cazacul Dănilă Lifanov îşi trăgea obârşia din Streleczk, un promontoriu al Uralului. Era de 34 de ani şi îşi servea tocmai cea de pe urmă lună a anilor săi de militărie. Din familia lui făcea parte: un bunic de nouăzeci de ani, care-şi mai aducea aminte de Pugacev, doi fraţi, o noră a fratelui mai în vârstă, trimisă din pricina alipirii sale faţă de secta „dreptcredincioşilor“, la muncă silnică în Siberia, apoi nevastă-sa, două fete şi doi feciori. Pe tatăl său l-au omorât Francezii în răsboiu. Dânsul era deci acum capul familiei. Pe moşia lor ţărănească erau stăpâni peste 16 cai, peste două cirezi de boi şi peste 15 sotenici de pământ liber, arat, în care sămănau numai grâu. Dănilă servise la început în Orenburg, mai apoi în Kasan şi îşi sfârşea tocmai anii de slujbă. Era credincios credinţei străvechi, nu fuma, nu bea, nu mânca cu „lumea“ dintr'o farfurie şi se ţinea strâns de jurământul pus. In toate faptele sale era încet, răbduriu şi corect. Ceeace îi porunceau mai marii, ducea la îndeplinire cu cea mai mare punctualitate şi n'o scăpa, Doamne fereşte, din vedere până ce n'a dus porunca, după cea mai bună ştiinţă, până la capăt. Acum avea poruncă să petreacă pe două Poloneze cu sicriele până la Saratov, aşa, ca să nu li se întâmple nici un rău; ca să se poarte liniştit şi ele, să nu facă vre-o prostie, în Saratov avea să le predea, după cum se cuvine, autorităţilor de acolo. Aşa a şi făcut, le-a dat în grija autorităţilor din Saratov, cu căţelul lor şi cu sicriele lor cu tot. Femeile au fost, nu-i vorbă, liniştite şi prietinoase, cu toate că erau Polece — n'au făcut nimica neiertat. Aici în Pokrovskaia însă a băgat el de seamă, seara, când trecu pe lângă trăsură, cum a sărit căţelul în ea

Furtuna

şi cum a început să scâncească şi să dea din coadă şi de sub jeţ i s'a părut că aude glasul cuiva. Una din Polece, bătrâna, s'a speriat rău când a văzut căţelul în trăsură, l-a apucat şi l-a dus de acolo.

— „Aici nu-i lucru curat", se gândi cazacul şi băgă şi mai bine de seamă. Când s'a apropiat cea tinără, noaptea, de trăsură, s'a prefăcut că doarme şi auzi prea bine un glas bărbătesc din ladă. Des de dimineaţă cazacul se duse la poliţie şi făcu arătare, că cele două femei polone, cari fuseseră încredinţate, n'au gânduri bune, fiindcă în locul trupurilor moarte duc cu ele pe un om viu.

Când se apropie de han Albina, încântată, fericită, încredinţată că acum au reuşit toate şi că în vre-o câteva zile vor fi în libertate, spre cea mai mare mirare a ei, văzu înaintea porţii doi cai frumoşi, lângă cari mai era alăturat unul, şi doi cazaci. O mulţime de oameni se înghesuia la poartă, dornică să iscodească ceva din curte.

Albina era aşa de cuprinsă de nădejde şi de putere de viaţă, încât nici nu-i veni în minte gândul, că poporul adunat care se înghesuia, şi caii din'naintea porţii ar fi oarecumva în legătură cu dânsa. Intră în curte, se uită îndată în şopron, unde i se afla trăsura, împrejurul căreia se îmbulzea lumea şi auzi, în acelaş timp, lătratul desnădăjduit al lui Tresorka. Se 'ntâmplase ce-a putut fi mai îngrozitor! Inaintea trăsurii sta un om bine legat, împodobit cu o uniformă nouă, cu nasturi şi epoleţi, cari luceau în razele soarelui, având o barbă cu favorite şi vorbind într'un ton înalt, răguşit şi poruncitor. Inaintea lui sta, între doi soldaţi, îmbrăcat în haine ţărăneşti, cu firicele de fân în păru-i vâlvoi, bărbatul ei, şi-şi ridica mereu umerii puternici, ca şi când n'ar fi în stare să priceapă ce se petrece împrejurul său. Tresorka, care nu ştia că el singur este pricina întregei nenorociri, sta cu părul ridicat şi lătra furios pe căpitanul de poliţie. Când Migurski zări pe Albina, fu cuprins de un cutremur în întreg trupul său şi voi să alerge înaintea ei, dar soldaţii îl ţinură înapoi.

— „Nu face nimic, Albina, nu face nimic!" zise el cu surâsu-i blând.

— „Iacă, îi vine şi femeiuşca!" strigă căpitanul de poliţie. „Mă rog vino'ncoa! *Astea-s* cosciugele copiilor matale, puiculiţă?" zise el, uitându-se pieziş spre Migurski.

Albina nu-i dete nici un răspuns, fără privea, prinzându-se de piept şi deschizând gura larg, plină de groază, la bărbatul ei.

După cum e de obiceiu în ultimele clipe înainte de moarte şi în momentele critice ale vieţii, îi năvăliră în minte o mulţime de simţăminte şi gânduri şi nu putea deocamdată să priceapă încă în toată grozăvia sa nenorocirea ce căzuse pe capul ei. Primul simţământ de care fu cuprins, fu acela al mândriei jignite, văzându-şi eroul, bărbatul înjosit de oameni brutali şi sălbatici, cari îl aveau acum în stăpânirea lor. — „Cum îndrăsnesc să-l ţină în puterea lor, pe el, cel mai bun dintre oameni?"

Alt simţământ care se înstăpâni asupra ei, fu conştiinţa nenorocirii căzute asupra capului ei. Acesta însă îi aduse aminte de cea mai mare nenorocire a vieţii ei, de moartea copiilor ei. Şi îndată se născu în mintea ei întrebarea:

„Pentruce? Pentruce i au luat copiii?"

Intrebarea aceasta însă îi deşteptă şi altă întrebare:

„Pentruce trebue să se dea de mal şi pentruce-l chinuiesc acuma pe scumpul ei bărbat, pe cel mai bun om de pe lume?"

Şi-i veni îndată în minte gândul, cât de ruşinoasă pedeapsă îl aşteaptă acum şi că numai ea, ea singură, e pricina la toate acestea.

— „Ce ţi-e D-Tale? Bărbat?", întrebă căpitanul de poliţie.

— „Pentruce? Pentruce?", strigă ea, isbucnind într'un râs isteric şi căzând pe lada pe care o luaseră din trăsură şi care se afla înaintea trăsurii. Cutremurându-se de sughiţurile plânsului, cu faţa scăldată'n lacrimi, se apropie de dânsa Ludovica.

— „*Panienka, mila panienka! — Iak Boga Kocham*, n'o să se'ntâmple nimic!" — zise ea netezindu-o aiurită.

Lui Migurski i-au pus lanţuri la mână şi l-au dus din curte. Albina alergă după dânsul, când văzu aceasta.

— „Iartă-mă! Iartă-mă!" strigă ea. „Eu, eu sunt vinovată!"

— „O să iasă la iveală cine-i vinovat. O să vină rândul şi la D-Ta" — zise căpitanul de poliţie şi o dete laoparte cu mâna.

Pe Migurski l-au dus la podul plutitor şi Albina, fără să ştie ce face, merse pe urmele lui şi n'ascultă de vorbele Ludovicii.

Cazacul Dănilă Lifanov stete, în decursul celor petrecute, lângă roatele trăsurii şi privi întunecat când spre căpitanul de poliţie, când spre Albina, când spre picioare.

Dupăce l-au dus pe Migurski, se apropie de el Tresorka, ce rămăsese singur, şi începu să se gudure pe lângă el, dând din coadă. Cânele se învăţase cu dânsul în decursul călătoriei. Deodată cazacul se depărtă de trăsură, îşi smulse şapca din cap, şi-o trânti cu toată puterea de pământ, îi dete una cu piciorul cânelui şi merse spre crâşmă. Acolo ceru rachiu şi beu ziua şi noaptea întreagă, beu toţi banii, pe care-i avea la sine încetând abia în ziua următoare, când se trezi în

şanț, gândindu-se la întrebarea, care-l chinuia: ai lucrat bine, făcând arătare celor mai mari împotriva soțului femeii acesteia?

* * *

Pe Migurski l-au adus în fața judecății și l-au osândit la o mie de bețe, pentru fuga sa. Rudeniile sale şi Vanda, care avea în Petersburg legături bune, au pus lucrurile la cale astfel, că i s'a micșorat pedeapsa, prefăcându-i-se în deportare pe viață în Siberia. Albina a plecat după el.

Nicolae Paulovici însă s'a bucurat că a călcat în picioare hidra revoluțiunii nu numai în Polonia, ci și în întreagă Europa, și era mândru că a păstrat moștenirea autocrației rusești și că a menținut Polonia, spre binele poporului rusesc, sub puterea rusă. Bărbați împodobiți cu medălii, în uniforme aurite, l-au preaslăvit pentru fapta aceasta, astfel încât — de fapt — credea că este un om mare şi că viața sa e o mare fericire pentru omenire, mai cu seamă pentru Ruşi, spre a căror demoralizare și ameţire contribui, fără să o știe, din toate puterile sale.

(Sfârşit) In româneşte de HORIA PETRA-PETRESCU

ÎNDRUMAREA VIEȚII

Desechilibre sufleteşti

I. CONSIDERAȚIUNI GENERALE
EMOTIVII

In câteva numere anterioare din „Viața Ilustrată" am atins chestiuni care privesc sănătatea noastră sufletească. In special în numerile 4 și 5 din Aprilie și Maiu 1935, indicam câteva prescripțiuni pentru adaptarea și menținerea unui echilibru sufletesc.

Cum stările de desechilibru sufletesc sunt numeroase și indivizi cu aceste stări trăiesc liberi în familie și societate, îmi propun ca în câteva numere ale revistei să insist asupra semnelor sau simptomelor acestor desechilibrați, cu speranța că prin aceasta să pot folosi acelor ce vor să se studieze pe ei înșiși și în acelaş timp să cunoască mai bine pe cei din jur, cari prin reacțiuni sau fapte îşi pot tulbura semenii, familiile sau societatea.

Voi termina aceste articole cu prescripțiuni şi remedii de ordin preventiv și curativ.

Noțiunea de desechilibrat indică înțelesul că cineva nu-și are echilibrul facultăților sale sufletești.

Dela început trebue să menționez, că omenirea nu poate fi divizată din punct de vedere sufletesc sau mintal numai în: alienați și sănătoşi la minte.

Intre alienatul furios din spital (uşor de diagnosticat) și omul considerat normal, există o scară cu numeroase trepte. Pe fiecare din aceste trepte se găsesc indivizi cu caractere și temperamente variate, cu stări de desechilibru sufletesc mai mult sau mai puțin pronunțat, unii apropiindu-se prin starea lor de pragul normalității, alții de acel al frontierei alienației mintale.

Ne-am obişnuit să luăm drept caracter acea particularitate marcantă din starea fiecărei facultăți sufletești, care este altoită pe o dispoziție organică înăscută, dând individului un fel deosebit de a fi, iar ca temperament ritmul cu care exteriorizează sau reacționează individul.

Cauze înăscute sau dobândite pot modifica echilibrul, sau pot aduce noui echilibre în facultățile sufletești, evidențiind caractere și temperamente deosebite.

Dacă ne aruncăm ochii pe stradă, în cafenele sau localuri de plăceri, în birouri, în unele familii, în reuniri sau în unele societăți, putem lesne vedea indivizi cu acest echilibru paradoxal, cari reacționează straniu și aduc perturbațiuni ce măresc și mai mult febra vieții, destul de ridicată și altfel atât de crizele prin cari trecem (economice, financiare, mistice, etc.), — cât și prin invențiile ce pare că tind spre suprimarea timpului și spațiului.

De altfel desechilibrați au fost și vor fi cât va fi și lumea. Se pare că astăzi numărul lor a crescut.

După răsboiul mondial s'a observat și în țara noastră ceeace învățatul francez Pinel și elevii săi observaseră în Franța după revoluție și după războaiele Imperiului: o pleiadă de oameni cu caractere curioase, care prin obiceiuri și oarecare educație se conduc în societate, mascând sub aspectul omului rațional un desechilibru fie în sufletul întreg, fie numai în unele din funcțiile lui.

Din multiplicitatea caracterelor sau dispozițiilor sufletești înăscute și dobândite s'au studiat mai de aproape: Emotivii, instinctivii și perverşii, imaginativii, cei cu judecata falsă, escitații și deprimații (ciclicii), spiritele slabe și slăbite (oligofrenicii și demenții), psihonevroticii (neurastenicii, istericii, etc.), schizoizii și epilepticii.

Fiecare din aceste caractere poate fi compromis în evoluția lui, prin anumite cauze ocazionale conducând individul dincolo de limita normalității.

Incepem studiul nostru cu:

Emotivii. Asupra emotivilor și emotivității am insistat mai mult în un articol anterior al revistei.[1]

[1] Vezi în „Viața Ilustrată" din Maiu 1934 subiectul Câteva din defectele noastre psihice.

La cele scrise în acel articol mai putem adăoga şi celece urmează.

Trăsătura importantă a caracterului emotiv este felul cum individul primeşte o sensaţie sau impresie. Acest fel deosebit ne face să zicem, că individul este impresionabil, că are nervii de cucoană, sau că un nimic îl escită.

Ştim că emoţiile provoacă din partea organismului unui individ reacţiuni de intensitate variabilă. Dacă unele pot produce numai o uşoară schimbare în mimica obrazului, altele pot aduce stări de agitaţie sau de închideri de sine, cu supărări, mănii, ruşine, frică, etc.

Emotivii reacţionează deci prin stări complexe şi după caracterul individului.

Corporaliceşte la emotivi constatăm: roşeaţa obrazului sau paliditatea lui, fiori în corp, diaree, necesitatea de urinare, etc.

Copilul este un emotiv normal şi nu are putere de control asupra creerului.

Adultul emotiv este deci un copil ce nu a evoluat şi care prin neîngrijire ajunge să nu-şi mai poată înfrâna reacţiunile.

Emotivul se prezintă în viaţa noastră cu sensibilitatea exagerată (ce-l face să se enerveze la cel mai mic lucru) şi lipsit de hotărâre. Dispoziţia sa este schimbăcioasă (trece uşor dela bucurie la supărare). Nu e atent decât numai la aceea ce-l poate mişca. Se arată incapabil de a prelungi sforţările la muncă şi cu insistenţa noastră îi aducem numai enervare.

In general este un timid care ajunge să aibă frică de orice veste.

Starea aceasta îl conduce spre anxietăţi, nelinişti, temeri, idei fixe etc., ce se produc cu oarecare regulă, constituind aşa zisele obsesiuni şi fobii. Obsesiunile şi fobiile se arată faţă de idei, sentimente şi acte. Ele scapă voinţei, care nu le poate dirija sau alunga. Cea mai comună formă de obsesie este aceea a îndoielii. Individul se întreabă, se cercetează şi se controlează fără încetare şi uneori fără succes. Răspunsul la multe din întrebările ce şi le pune nu este satisfăcător şi el rămâne încă un nedumerit, un nehotărât. Se îndoieşte câte odată chiar de sine însuşi. Acest scrupul deosebit apare deseori însoţit de nelinişte şi chiar de remuşcări.

La unii din emotivi, găsim temeri obsedante de boale, fapt ce-i poate conduce spre ipohondrie, iar pe alţii aceste temeri îi împing să evite sau să fugă de anumite obiecte, animale etc. (adevăratele fobii).

Printre aceste din urmă tulburări emotive trebue să menţionăm şi tracul, adică aceea fobie care împiedică pe individ să-şi înceapă activitatea profesională.

Când o spaimă în loc să imobilizeze pe individ îl împinge spre acţiune, avem impulsivitatea. Prin impulsivitate se dă întru câtva expresie instinctului de distrugere.

Obsesiile, fobiile, impulsiile au fost analizate de psihanalişti (discipolii lui Freud), cari le consideră ca rezultatul unor complexe refulate, al unor dorinţe nesatisfăcute.

O cauză determinantă a acestor tulburări trebue căutată în ereditate, o cauză secundară sau ocazională se găseşte în boale, oboseli, supărări, contrarietăţi, dificultăţi în viaţă, emoţiuni repetate, etc.

Dr. GH. PREDA

Cântec

Eu sunt acelaş biet pribeag
Pe drumul către soare,
Eu n'am avut pe nimeni drag,
Nici zi de sărbătoare.

In ochi-mi port întinsul lin
Al mărilor de ghiaţă,
Pustiul unui cer senin,
Frumos, dar fără viaţă.

In gândul meu hoinar se'nşir'
Iluzii şi păcate
Şi inima mi-e-un cimitir
De vise spulberate.

C. BĂRBAT

NOTE DE DRUM

LA IERUSALIM

CAIRO—ALEXANDRIA

Micuţii negrii Hasan, Ali şi Mohamed, îngrijitorii noştri credincioşi din hotel, ne-au condus din cameră până la automobil, unul ţinând în mână casca colonială care m'a apărat de soare la Luxor şi Assuan, altul geamantanul pe care acum erau lipite toate firmele hotelurilor în cari am stat în Egipt, iar altul bastonul de trestie de bambus şi bastonul cu mâner de fildeş cumpărat la Luxor. Toţi trei ne zimbesc la plecare şi înconjoară maşina cu zimbete de dinţi albi ca fildeşul, faţă neagră de sudanez şi ochi negri de şarpe blând şi cu o supunere de sclav adevărat, pe cari acum îi lăsăm aci să servească mai departe pe arabii cari le dau nume arabe şi vreau să-i desnaţionalizeze. Pentru serviciul care ni

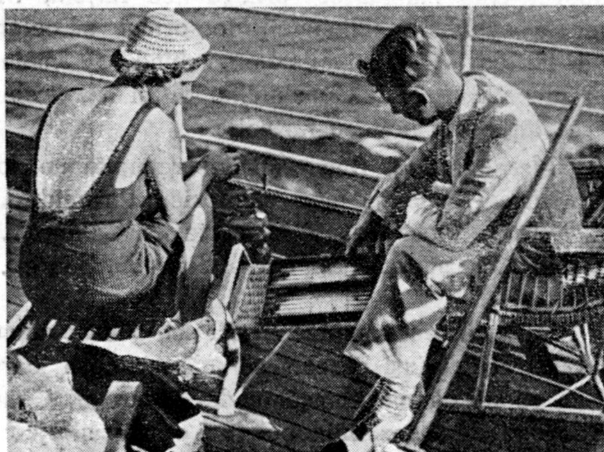
l-au făcut n'aștepte dela noi nici o răsplată, dar piaștrii pe cari li-i dăm îi fac să se închine până la pământ în fața noastră, arătându-ne cea mai mare mulțumire, spre deosebire de arabii cari totdeauna sunt nemulțumiți, ori cât le-ai da.

La gară aceiași arabi obraznici și îndrăzneți cari năvălesc să ne ia bagajul cu forța și de cari ne apărăm dând cu picioarele în ei. In tren cumpărăm „Die Woche" și „L'illustration", care prin hartă o arată drumul pe care prințul moștenitor al Angliei l-a făcut din Africa de Sud, unde se afla la vânătoare, până în Anglia, unde îl așteptau toți îngrijorați de boala gravă a Regelui. Un arab răsfoiește pe peron și el o revistă de a lor care cuprinde multe fotografii dela congresul nostru. Întinzându-mi ochii spre revista lui, mă văd și pe mine într'o fotografie în momentul când eșiam din hotelul Mena-House de lângă piramida lui Cheops. Arătându-i fotografia mea, arabul foarte drăguț îmi oferă revista pe care o iau cu plăcere, fiindcă în fotografie, nu departe de mine, se află și amintirea „frumoasei dela Mena-House".

Drumnl de 209 kilometri Cairo – Alexandria îl facem iarăși pe timp frumos, printre arăturile din delta Nilului, de-asupra cărora rândunelele *dela noi* sboară cântând, ca în cea mai încântătoare zi de Iulie.

Ajunși la Alexandria, dela gară mergem la Hotel Regina al cărui proprietar, Metzger, este din România și care împreună cu soția — bătrâni amândoi — vorbesc românește și se bucură de noi. Vaporul „România" este în port, iar comandantul vaporului, dl Păun, împreună cu doctorul vaporului, dl Popovici, vin la hotel să ne ureze bun sosit.

Cunoaștem Alexandria și acum ne plimbăm prin oraș ca la noi acasă. Imi cumpăr cu o liră o pereche de ghete cu talpă de „crep". Într'o stradă principală iată firma unui medic cu care am studiat împreună medicina la Budapesta și la Cluj. El s'a așezat aici în Egipt, iar pe firma lui scrisă în franțuzește amintește că este absolvent al facultății de medicină „du Cluj", lucru care ne bucură nespus de mult văzând că el se mândrește cu facultatea română din Cluj. Iată deci că noi am liferat un medic Egiptului și unul Palestinei, afară de alți medici pe cari eu nu-i știu. Mai facem o plimbare în mașină prin grădinile lui Antoniade, ne gândim la Alexandru cel Mare, ne gândim la vestita bibliotecă din Alexandria, arsă de Califul Omar în anul 641, fiindcă „sau cuprinde ceeace este în Coran și atunci biblioteca nu mai are rost, sau cuprinde lucruri contrare Coranului și atunci trebue arsă". Ne gândim la Cleopatra cea frumoasă, iubita lui Antoniu și-mi place orașul acesta nespus de mult, încât oricând aș locui definitiv aici, în patria lui Atanasie cel Mare patriarhul, în orașul acesta celebru prin farul său înalt de 400 de picioare, care lumina portul întreg, fiind astfel unul din cele șapte minuni ale lumii. Spre seară mergem la cafeneaua Trianon al cărei lux mă uimește și ai cărei oaspeți feminini mă încântă; toată lumea de elită din Alexandria e aici, lume elegantă, luxoasă, încântătoare, astfel încât eu par'că mă simt stingherit că nu m'am îmbrăcat în „smokyng", ci am venit îmbrăcat tot in hainele de mătase albă, cu cari am fost la tropic. Orhestra cântă numai clasice, după programul tipărit înainte. La intrarea noastră orhestra ne cântă uvertura din „Califul din Bagdad", aducându-ne încă odată aminte că ne aflăm tot în țara celor „O mie și una de nopți" a Califilor. Noaptea târziu, dupăce ieșim de aci, pe străzi întâlnim frumoase „Marii Egiptence", cari dacă nu ai ști cine sunt, ai crede că sunt cele mai de elită dame din oraș.

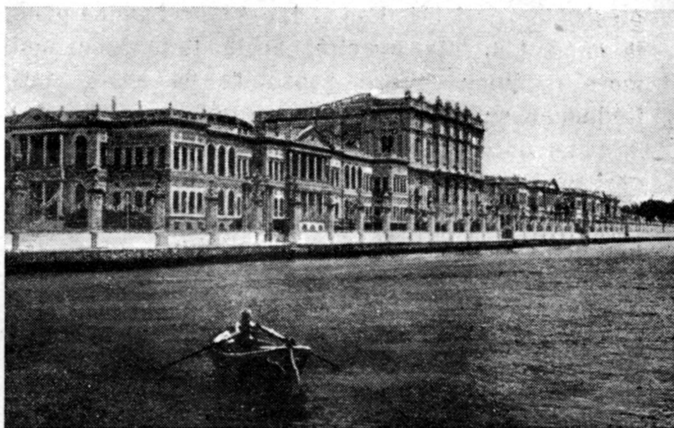

Pe vapor

PE VAPOR ÎN DRUM SPRE CASĂ

Vaporul „România" a plecat cu noi, după ce ne-am certat cu hamalii arabi din port și după ce ne-am luat rămas bun dela țara prin care am umblat. Lirele egiptene pe cari le mai aveam le-am schimbat în lei românești la zaraful meu care îmi zice „bun voiaj" și îmi dăruiește cartea lui de vizită, ca să nu-l uit și să recomand și altor români pe zaraful de lângă statuia califului Mohamed Ali. Stau în sala de lectură și citesc „Illustrierte Zeitung", unde găsesc fotografia în care Stressemann stă de vorbă cu Titulescu, iar sub fotografie citesc uimit și zimbind următoarele: „Stressemann stând de vorbă cu unul dintre delegații Japoniei". Ce să-i faci? Cine e de vină că Titulescu al nostru seamănă la față cu Japonezii și streinii îl confundă cu aceștia?

Trecem pe lângă insula Creta, ţara lui Venizelos, lăsându-o la stânga. La Pireu ne-am oprit iarăşi câteva ore, având timp să mergem şi la Atena, unde ne-am plimbat câteva ore fără să ne mai urcăm pe Acropole. Peste noapte pe vapor am petrecut momente înfiorătoare. Din Pireu când am plecat era un timp frumos cu cer senin şi linişte. In drum am întâlnit vaporul „Dacia“ care mergea spre Egipt. Noi împreună cu călătorii de pe Dacia ne salutăm prin fluturări de batiste şi pălării, iar vapoarele se salută prin urlete de sirenă. Ne simţim bine şi eram încântaţi că vom avea mare linişlită. Am cinat bine şi ne-am culcat în linişte. Târziu noaptea m'am trezit răsturnat din pat cu geamantanele, hainele şi scuipătoarea trântite peste mine. N'am putut dormi toată noaptea din cauza legănatului îngrozitor al vaporului, al urletului valurilor şi al elicelor. Câteodată par'că se opreau elicele pentruca imediat să ne ridicăm în aer şi să ne scoborâm în iad printr'un sgomot diavolesc. Ce-o fi cu noi, Doamne? Gura mea nu mai poate rosti nici un cuvânt şi par'că aşteptam momentul în care să aud sbierete pe vapor, apoi apa Mării năvălind în cabine să ne înghită. Am mai călătorit cu vaporul şi alte dăţi, am mai avut rău de mare şi am mai avut furtună, dar aşa ceva nu am mai pomenit. Cine o fi păcătosul care călătoreşte cu vaporul nostru şi pentru care trebuie să pierim cu toţii? N'or fi oare cele două „Marii Egiptence“ cari eri s'au urcat pe vaporul nostru la Pireu şi se duc să se vândă pe bani la Constantinopol şi cari acum se sbat în cabina vecină sbierând şi văietându-se a moarte? Nici odată n'am înţeles mai bine ca acum cuvintele preotului care în biserică la ectenii se roagă şi pentru „ceice umblă pe ape şi călătoresc“ şi atunci în urletul acela îngrozitor din noaptea aceasta a Valpurgiei spuneam în minte rugăciuni către Dumnezeu, singurul care ne mai poate salva: „Doamne al puterilor, fii cu noi, că pe altul afară de Tine ajutor întru năcazuri nu avem; Doamne, al puterilor, miluieşte-ne pe noi“. Eram prin locurile amintite în Odisea, unde corabia lui Odiseu care se întorcea din Troia, s'a spart „în trei şi 'n patru“ şi mă gândeam că şi noi păţim ca Odiseu. A doua zi, dupăce s'a luminat a venit la noi în cabină femeea de serviciu şi ne-a întrebat îngrozită, ce-am simţit: ne-a spus că toţi călătorii de pe vapor erau speriaţi, că furtuna era atât de îngrozitoare încât comandantul vaporului a dat ordin să se oprească elicele cari şi-aşa nu mai puteau ajuta la înaintarea vaporului, care sta pe loc în voia valurilor; că peste noapte căpitanul era îngrozit şi a trimis un S. O. S. şi era cât pe aci să ne dea colaci de salvare. Numai colaci de salvare ne mai trebuiau pentru ca să ne îngrozim de moarte!

Constantinopol: Dolma Bagtse

După amiazi trebuia să sosim în Constantinopol şi abia către seară am văzut insula Tenedos dela gura Dardanelelor, aşa că o zi întreagă am stat pe Marea Egee în voia valurilor. Cu o zi întârziere am sosit la Constantinopol mângâiaţi de vorba căpitanului, că „vapoarele româneşti nu se îneacă niciodată“.

CONSTANTINOPOL

Iarnă ploioasă. Un arab din Egipt se dă jos de pe vapor şi-l vedem cum îşi pune în cap pălăria şi-şi ascunde sub haină fesul, a cărui purtare este interzisă în Turcia. Cele două „Magdalene“ se dau şi ele jos. Un negru tuberculos a venit de acasă din Egipt aici, să caute doctori mai buni decât la ei, neştiind că ţara lui pentru el era mai sănătoasă decât Constantinopolul. Dar el credea că ce e străin e mai bun decât ce are la el acasă.

CONSTANŢA

Am ajuns cu întârziere de zece ore, având şi pe Marea Neagră furtună mare. Eram fericit că mă vedeam în tren şi uitându-mă înapoi pe vaporul care mă purtase prin atâtea furtuni, trimiteam salutări căpitanului, doctorului şi celorlalţi pe cari îi compătimeam, ştiind că mâine vor pleca înapoi la Constantinopol şi vor trebui să se lupte din nou cu furtunile.

Mergând spre Bucureşti îmi recapitulam tot ce văzusem în lunga mea călătorie: Piramide... Citadele... Moschee... Minarete... Căldură... Temple... Temple... Temple şi Soare... Soare... Soare...

Şi dacă soare nu puteam cere să găsesc acum la Bucureşti, totuşi ceream să găsesc ceva care să-mi spună că mă apropiam de Bucureşti. Când te apropii de Constantinopol faci ochilor straje cu mâna şi arăţi departe spre Stambul zicând: Uite sfânta Sofia — minunea oraşului! Când te apropii

de Alexandria, spui: Uite farul! Când te apropii de Cairo nu poţi arăta, dar rămâi încremenit văzând cele trei piramide, iar când intri în Ierusalim arăţi Moscheea lui Omar cu amintirea Templului lui Solomon. Când te apropii de Pireu, vezi de pe vapor Acropolis şi strigi încântat: Uite Partenonul!

Şi doar ţara românească e mai mare şi mai bogată decât toate aceste ţări, dar apropiindu-te de Bucureşti, nu vezi nimic; doar dinspre gara Mogoşoaia vezi o ruină pe cari unii o numesc „Arcul de triumf". Atâtea moschee am văzut pe unde am umblat, moschee ridicate în cinstea lui Allah, care a ajutat poporului său să se întindă dela Stambul până la Bagdad şi de aici până la Cairo şi până în Maroc!

Dumnezeul părinţilor noştri ne-a ajutat de ne întindem dela Nistru până la Tisa. O Sfântă Sofie să-i ridicăm, mulţumindu-i că din „triunghiul morţii" din Moldova ne-am întins odinioară până dincolo de Peşta Cupola acestei Sfinte Sofii a noastră, să se ridice luându-se la întrecere cu cea din Constantinopol, iar turnurile ei să se înalţe spre cer vestind slava lui Dumnezeu. Beduinul român, care vine dinspre Constanţa, dinspre Predeal sau dinspre Iaşi, apropiindu-se de minunea Ţării Româneşti, Bucureştii, şi văzând cupola Sfintei Sofii cu turnurile ei, să se coboare de pe cămila lui şi împreună cu ea să îngenunche şi să sărute pământul sfânt al Ţării.

(Sfârşit) Dr. EUGENIU DOBROTĂ

Sonetul portului

Nespus de mult îmi place să privesc
In porturi, navele plecând — sosind,
Şi să mă pierd în urma lor cu jind
Simţind în suflet aripi cum îmi cresc.

In dute-vino de lumină plin,
Pe unde au trecut au să mai treacă
Cu bucuria celor care vin
Şi cu tristeţea celor care pleacă.

O, sufletul de s'ar preface'n nava
Cu pânze albe, funii şi catarg
De vânturi îndreptată către larg!

Şi-ar împlini visarea lui suavă
De-a rătăci pe mări cântând în slavă
In voia valurilor ce se sparg.

P. POSSA

VITRINA CARŢII

CRONICA LITERARA

Ion Breazu: MICHELET ŞI ROMÂNII. Studiu de literatură comparată. Cluj, 1935.

Evoluţia literaturii româneşti, moderne, nu poate fi studiată fără o aprofundare a influenţei franceze asupra spiritului public şi asupra motivelor şi genurilor de inspiraţie. De aceea, studiile de literatură comparată şi de penetraţiune în Principate a elementelor de cultură franceză sunt indispensabile unei înţelegeri juste.

Intr'adevăr se poate afirma fără exagerare că literatura românească din secolul trecut îşi datoreşte fiinţa, cel puţin în aceeaşi măsură, geniului naţional, cât şi formelor de exprimare şi ideilor importate din apus şi mai ales din Franţa. In privinţa aceasta magistralele studii ale lui Pompiliu Eliade sunt concludente. Lor li s'au adăogat, în cursul anilor, alte valoroase cercetări în acest domeniu, care dacă sunt mai speciale şi mai amănunţite, nu dispun în aceeaş măsură nici de metoda lucidă de investigaţie franceză, nici de expunerea clară şi limpede a faptelor şi a nexului cauzal din opera acestui precursor. Căci, atât teza de doctorat a lui N. Apostolescu, despre influenţa romanticilor francezi asupra poeziei româneşti, cât şi cercetările dlor Drouhet şi Oprescu, despre opera lui Alexandri şi Heliade-Rădulescu sunt prea speciale şi se pierd prea mult în detalii pentru a ne deschide o perspectivă mai amplă asupra unei epoci literare.

Nu aceeaş obiecţiune se poate face studiului de literatură comparată al dlui Breazu, al cărui principal merit este chiar justa reliefare a activităţii publice şi literare a generaţiei de oameni politici şi scriitori din preajma anului 1848. Toţi aceşti scriitori şi oameni politici: D. Brătianu, C. A. Rosetti, I. C. Brătianu, N. Bălcescu, Heliade-Rădulescu au fost, fie 'n pragul revoluţiei, fie 'n timpul de restrişte al emigraţiei, fervenţi auditori sau discipoli ai marelui profesor dela Collège de France, *Jules Michelet*, şi 'n formaţia lor intelectuală şi morală, prestigiul lui a lăsat o urmă care nu s'a şters. Dela el au învăţat *făuritorii României moderne* adevăratul naţionalism, demofilismul şi elanul patriotic. Valorile democratice: credinţa în progres, cultul libertăţii, justiţia socială, exaltarea virtuţilor populare şi mesianismul naţiunilor în *opera lui istorică* îşi găsesc obârşia. Lui şi generoasei culturi franceze îi datorăm deci, în bună parte, şi literatura noastră romantică şi realizările sociale şi politice, care au dus la unirea din 1859.

Constatările acestea reies clar din studiul conştiinţios şi metodic al dlui Breazu. După un capitol introductiv, în care rezumă activitatea publică şi literară a lui Michelet, D-sa analizează pe rând filiaţia ideilor în operile fiecărui paşoptist, stabilind provenienţa lor din scrierile şi discursurile celebrului istoric romantic şi luptător social.

De sigur unele din aceste idei s'au perimat în cursul vremii. Pierzând mult din puterea lor iniţială de creaţie, au degenerat în exagerări sterpe, pe alocuri chiar ridicole. Astfel ele au fost aspru combătute de Junimişti, în special de Titu Maiorescu şi I. L. Caragiale. Mai ales Caragiale cu spiritul său caustic şi sarcastic s'a delectat mult cu exagerările acestor romantici şi utopici reformatori sociali. Expresii ca: *Aurora democrată, Popului suveran* sau *Boborul* se găsesc la tot pasul în opera marelui satiric.

Dar valoarea unei generaţii de obiceiu nu poate fi apreciată de generaţia imediat următoare, din cauza diformărilor pe care le implică polemica şi deslănţuirea patimilor. Abia astăzi avem perspectiva istorică necesară pentru a putea judeca pe aceşti scriitori. Contribuţia lor la patrimoniul culturii şi literaturii noastre este incontestabilă şi studiul dlui Breazu ne ajută în primul rând s'o înţelegem.

Cartea este destinată mai ales specialiştilor. Totuşi publicul mare va ceti-o cu plăcere pentru conţinutul interesant şi pentru stilul clar şi uşor.

Psihologia unui om şi a unei generaţii rezervă adesea aspecte neaşteptate. Iată unul interesant: Michelet, care era unul din cei mai mari patrioţi francezi din timpul acela se temea la rându-i că francofilia exagerată a tinerilor români să nu le împiedece propria desvoltare. El va răspunde deci unei scrisori de recunoştinţă, adresată lui şi lui E. Quinet de către un grup de elevi români din Bucureşti, într'un ton de părintească mustrare: „Ce vă urăm noi, vouă? Ca să fiţi voi înşi-vă şi nu occidentali, ca simpatia voastră pentru occident, pentru noi, să nu vă înşele. Fiţi *voi* şi nu imitaţi pe nime". Şi mai departe: „Aveţi aproape de voi, sub picioarele voastre izvoare vii. Nu invidiaţi popoarele vechi, ci priviţi pe-al vostru. Cu cât veţi săpa mai adânc, cu atât veţi vedea mai mult ţâşnind viaţa". P. DRĂGHICI

SIMFONIA RUSTICĂ, sonete de *Grigorie Bugarin*, gravuri pe linoleum de Virgil Mihulin. Editura Fruncea, Timişoara, 1935.

Din Timişoara am primit la redacţie cărţi tipărite în excelente condiţii tehnice. Printre alte broşuri, volumaşul de epigrame al dlui M. Ar. Dan sau *Simfonia rustică* a dlui Bugarin, o mapă cu 45 sonete, se prezintă în forma cea mai agreabilă ochiului, dovedind atât prosperitate materială cât şi deosebit interes şi gust pentru artele grafice în mândrul Bănat.

Mapa cu sonetele dlui Bugarin, tipărite pe foi detaşate şi împodobite cu vignete decorative, îndeamnă mult la cetit şi-ţi promite plăceri estetice din cele mai rafinate. O simfonie rustică în versuri şi încă în sonete! Iată o idee originală şi dusă la capăt cu o virtuozitate tehnică de remarcat. Sonetele sunt împărţite în 3 cicluri: *Sbucium, Întoarcere* şi *Satul*, fiecare ciclu cuprinzând 14 piese, ale căror ultime versuri formează al 15-lea sonet care încheie ciclul. Un *Cântec* la început şi-un *Acord final* întregesc impresia de imitaţie a simfoniilor muzicale.

Durere însă imitaţia rămâne numai formală, căci leit-motivele şi versurile sunt învechite până la monotonie şi autorul nu izbuteşte să ne tranmită prin fluidul magic al poeziei nici sbuciumul desrădăcinării, nici nostalgia înstrăinatului, nici poezia satului regăsit. Nici o notă nouă sau metaforă originală nu se desprind din aceste sonete, cărora le lipseşte şi muzicalitatea adevărată, aceia care porneşte din lăuntrul cel mai intim al poetului şi cucereşte sufletul cetitorului. Dar această muzică nu se obţine prin efecte de virtuozitate, ci prin sinceritatea, sponteneitatea şi puterea de comunicativitate a talentului creator.

O împărechere bizară de vocabular rustic cu abstracţiuni vagi completează impresia de artificial şi forţat. Şi ca să ne justificăm, iată o ilustrare: Sonetul 23, Simfonia rustică I.

Ascultă: întoarsă-i vremea înapoi
Ţin minte când m'a alăptat măicuţa (straşnică memorie!)
Cu laptele-i mai alb decât băuţa
Pe natra pânzei, prinsă în războí......

Poate fără corsetul formei fixe a lui Petrarca şi fără ambiţia unei simfonii lira dlui Bugarin ar fi reuşit mai uşor să dea unele accente mai poetice. P. D.

Preot Ilarion V. Felea: CONVERTIREA CREŞTINĂ. Tip. Arhidiecezană, 1935, pp. 104. Lei 60.

Seria teologică a publicaţiilor Mitropoliei noastre, iniţiată de I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan şi tipărită sub îngrijirea P. C. S. N. Colan, rectorul Academiei teologice, înscrie cu cartea de faţă a cincia lucrare în acest domeniu. Prin ea autorul vrea să ne lămurească una din problemele fundamentale ale vieţii creştine, convertirea — sau, cu alte cuvinte, procesul transformării sufleteşti căruia-i este supus un individ în trecerea sa din starea păcătoasă în aceea de întoarcere la Dumnezeu.

La noi prea puţin s'a scris în acest domeniu. Câteva articole, vre-o două cărţi alcătuesc întreaga

bibliografie, deşi problema convertirii are o importanţă capitală în practica pastorală. O înţelegere a sufletului păcătosului, a preocupărilor lui înainte, în şi după procesul transformării, dă indicaţii nepreţuite păstorului sufletesc de felul cum să se poarte, de atitudinea pe care să o ia în cazuri de acestea.

Valoarea lucrării e cu atât mai mare cu cât satisface două cerinţe deosebit de importante: actualitatea şi specificitatea naţională. Timpurile în care trăim se caracterizează prin o întoarcere la Dumnezeu. In acest sens, orice lucru care ajută la această întoarcere poartă pecetea actualităţii. Şi lucrarea părintelui Felea nu e un studiu rigid, o analiză ştiinţifică rece a procesului sufletesc de convertire, ci un apel călduros la toţi aceia cari simt nevoia unei reînoiri sufleteşti, un apel care îndeamnă şi determină, încălzeşte şi însufleţeşte. Explicarea ştiinţifică e numai ajutătoarea acestui îndemn. Căldura care se degajează din analiza exemplelor citate din Biblie, din istoria popoarelor şi din actualitatea zilelor noastre, vrea să convingă minţile şovăelnice şi să accelereze prefacerea omului cutropit de răutăţile apocaliptice. În al doilea rând spuneam că poartă pecetea specificului naţional. Câteva cazuri de convertire religioasă luate din lumea celor mai de seamă români ortodocşi ai zilelor noastre, îi dau acest caracter. Inoirea religioasă a genialului compozitor Sabin Drăgoi, a filosofului Ioan Petrovici, profesor la universitatea din Iaşi şi a medicului Victor Papilian, profesor universitar la Cluj, sunt cazurile citate.

Felul acesta de a concepe tratarea unei probleme ştiinţifice are şi darul de a deştepta şi întreţine plăcerea în lectura cărţii. L. BOLOGA

Al. Dima: — AL. ODOBESCU, privire asupra operei şi personalităţii — Sibiu, 1935 — 30 pag. 20 Lei.

Cărţulia inaugurează publicaţiile grupării intelectuale „Thesis" din Sibiu, al cărei suflet e tocmai autorul ei. Studiul despre Odobescu, publicat aici, a format subiectul unei conferinţe în ciclul „Energii creatoare ale neamului", ciclu inaugurat cândva de gruparea numită aici la Sibiu, în cadrele Astrei.

Despre bunele servicii pe cari profesorul Dima şi gruparea pomenită le aduc culturii româneşti şi vieţii provinciale, vom avea prilejul să vorbim — altădată mai cu răgaz. Gr. T. M.

ZIUA UNIRII: 1 DECEMVRIE

ALBA-IULIA

Alba-Iulia — 1918...
ca un fulger nesfârşit — gândul,
lunatic trece,
prin timp — despicându-l...

. . . .

oştile-şi încetinesc iureşul
spre cetatea albă din zare...
despicatu-şi-a, parcă, pe-o clipă, apele
[Mureşul
să treacă MihaiViteazul călare...

cu genunchi şovăelnici îi ies înainte
nemeşii, vlădica, norodul...
cetatea îşi deschide porţile, cuminte
să intre cu-ai lui — Voevodul...

. . . .

Horia ce aspru voia să împlânte
steaguri valahe pe-aceeaşi cetate;
cu oasele frânte
stinsu-s'a'n teascul unei crâncene roate...

Şincai — cronicarul călcat-a şi el
prin Alba-Iulia trecutului crud...
ale mersului lui încălţăminte de-oţel
prin a veacului larmă par'că le aud...

pe Iancu-l pălmuiră acolo, mişeleşte,
într'o oarbă şi surdă închisoare...
de-aceea poate Alba-Iulia crescut-aşi creşte
în noi, peste noi, tot mai mare...

în 1918, într'o Alba-Iulie nouă,
veniţi de pretutindeni cât frunză şi iarbă,
ruptu-ne-am, năvalnic, istoria în două,
într'o pornire străveche şi oarbă...

fii ai aceluiaşi neam, ai aceloraşi datine,
c'o dragoste dârză şi idolatră
ridicat-am în faţa Europei ce prindea să se
[clatine,
Ardealul acesta de foc şi de piatră...

şi din ăst traco-valah, năpraznic ţintirim
dat-am mâna cu toţii fraţii pân' la Nistru şi
[la Mare...
şi'mpreună vrem să ducem lupte mari, să
[biruim —
şi să zidim cântând ca nici un alt popor sub
[soare...

A. COTRUŞ

CE S'A ÎNTÂMPLAT IN LUNA TRECUTA

La noi

ÎNTREAGA ȚARA a sărbătorit cu un impresionant elan a șaizecia aniversară a nașterii Maiestății Sale Regina Maria. Nu a fost o sărbătorire protocolară, ci o spontană și însuflețită manifestare a iubirii și devotamentului întregii țări față de Augusta Suverană, care alături de în veci neuitatul Rege—erou Ferdinand I a știut să se identifice integral cu aspirațiile de libertate și de mărire ale neamului românesc.

Bunul Dumnezeu să ocrotească întru mulți ani pe M. Sa Regina noastră Maria.

M. S. Regina Maria cu cel mai mic nepoțel al Său

INAUGURAREA MONUMENTULUI REGELUI FERDINAND I DELA GURGHIU, JUD. MUREȘ. În prezența M. S. Regelui Carol II și a Marelui Voevod Mihai, sufletele românești răspândite prin acești munți și pe aceste văi s'au adunat la 24 Septemvrie 1935 în Gurghiu să-și împlinească cea mai evlavioasă datorie față de amintirea în veci nemuritoare a Regelui Ferdinand I.

Venit-au preoții credinței strămoșești, cari zi de zi înalță rugăciuni către ceruri, pentru slava numelui său, sfânt astăzi pentru toți Românii.

Bustul Regelui Ferdinand I, în Gurghiu-Mureș

Venit-au învățătorii satelor românești, cari neîncetat strecoară în sufletul generațiunilor tinere virtuțile alese a Regelui întregitor de țară, pentrucă El, în ctitorie, alături de Ștefan cel Mare s'a așezat, iar în vitejie s'a înălțat până la măreția lui Mihai Viteazul.

Venit-au luptătorii români de ieri și venit-au vitejii luptelor de mâine, ca aici să-și înoiască jurământul de a lupta prin foc și prin apă, prin vijelii și gloanțe, pentru apărarea patrimoniului sfânt.

Venit-am cu toții să ne închinăm sfintei Sale amintiri, în acest loc, pe unde deseori a trecut.

Trebue să ne închinăm noi cu mai multă reverință decât oricine, căci noi robi am fost și ne-a desrobit; noi ferecați am fost în lanțuri și ne-a eliberat, noi neîndreptățiți am fost și dreptate ne-a făcut, noi copiii nimănui am fost și moșneni ne-a făcut peste glia strămoșească; noi plâns-am și ne-a mângăiat; noi slugi am fost și stăpâni ne-a ridicat pe noi.

Slavă, laudă și recunoștință-i oferim.

Majestate! Sufletele noastre umplutu-s'au de bucurie că Vă avem în sânul nostru, care Vă alintă în rugăciuni și cântece.

Vă aducem, Sire, nețărmurita noastră dragoste și devotată slujire pentru înălțarea patriei ce moșteniți dela slăvitul Vostru Părinte.

Dr. E. NICOARĂ

SFINȚIREA TEMELIEI BISERICII ORTODOXE DIN BLAJ. In ziua de 27 Oct. a. c. s'a sfințit la Blaj temelia primei noastre biserici de lege strămoșească. Solemnitatea sfințirii a fost săvârșită de P. C. Tr. Scorobeț, consilier arhiepiscopesc, trimisul I. P. S. Mitropolit Nicolae, asistat de păr. protopopi Gh. Maior, profesor la școala normală „Andreiu Șaguna" din Sibiu, Gh. Oprean, protopopul Diciosânmărtinului, I. Dragolea, protopopul Dumbrăvenilor, Ioan Crăciun, protopopul Mediașului și două duzini de preoți.

Sionul căruia i s'a binecuvântat piatra unghiulară e zidit până la acoperiș. Dintre zeloșii ostenitori cu înălțarea lui ne place să pomenim, în afară de autoritățile bisericești dela Sibiu, Societatea ortodoxă națională a femeilor române din Blaj, în frunte cu prezidenta ei, doamna Ghețu, I. P. S. Patriarh Miron, precum și splendida echipă a credincioșilor noștri din Blaj.

Dea Dumnezeu ca lăcașul de lege românească ce se zidește la Blaj, degrab să se gate și să fie pentru credincioșii noștri mângăiere și întărire, iar pentru neamul nostru, ceeace așteaptă orice conștiință trează româ-

† Maria Cunţan

nească să vadă într'un altar ortodox românesc la îmbucătura Târnavelor.

GR. T. M.

† **MARIA CUNŢAN.** A murit în ziua de 24 Noemvrie c., poeta delicată şi atât de generos înzestrată, Maria Cunţan. Şi-a dat sufletul în sanatorul de tuberculoşi dela spitalul Filantropia din Bucureşti. Cu ea piere o inimă plină de gingăşie. Versurile ei duioase şi calde — cari au împodobit paginile „Luceafărului" şi „Telegrafului Român" din Sibiu, precum şi ale „Semănătorului" din Bucureşti — au dulceaţa şi melancolia apusurilor noastre de soare. Artistă în adevăratul înţeles al cuvântului şi române îndrăgostită de frumuseţile unui pământ care i-a fost cu deosebire scump, Maria Cunţan a prins, cu foarte fericite mijloace, o parte din farmecul vieţii dela ţară, încadrată într'o atmosferă de dulce lirism.

Deplângem moartea acestei artiste, al cărei nume — spre deosebire de acele ale atâtor pretinşi poeţi — s'a înscris şi va rămâne cu cinste în poezia românească. Defuncta a fost fiica regretatului profesor de muzică bisericească D. Cunţan dela Seminarul Andreian din Sibiu. Dumnezeu să-i facă parte de bucuriile Cerului.

I. M.

BISERICA DIN TURDA. Duminecă, 3 Oct. a. c. a avut loc, în cadrul unor măreţe festivităţi, sfinţirea noii catedrale care va împodobi de-aici înainte istoricul oraş al Turzii lui Mihaiu Viteazul.

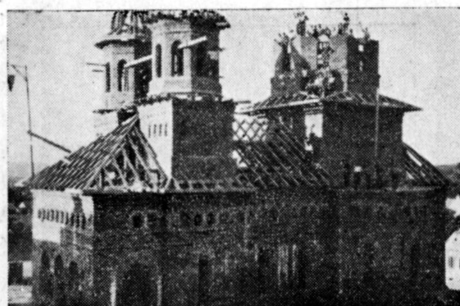
Actul târnosirii l-a săvârşit P. S. Lucian Triteanu, încunjurat de mare sobor de preoţi, de faţă fiind dl Alex. Lapedatu, ministrul Cultelor şi câteva mii de credincioşi.

P. S. S. Nicolae Ivan, octogenarul episcop ortodox al Clujului, din a cărui iniţiativă s'a ridicat noul Sion al ortodoxiei româneşti, îşi continuă prodigioasa sa operă ctitoricească. Bunul Dumnezeu să-l păzească şi să-l întărească încă mulţi ani, spre înălţarea legii noastre strămoşeşti şi spre gloria neamului.

BISERICI ŞI CĂMINE. Dacă există azi, pentru din ce în ce mai numeroşi Români, două Ro-

Biserica din Turda

Biserica din Aciliu—Sibiu

mânii felurite aici la răscrucea lumilor, sub aceeaş stea de taină alui Dumnezeu, sunt şi două tineretuti. Despre mândrii feciori ai naţiei cari procedează exact ca înaintaşii lor, în treburile obşteşti, nu-i nevoie să crestăm buche amănunţită. Sunt mai bătrâni decât moşii cari îi călăuzesc.

N'au asfinţit zece ani decând a răsărit omul şi credinţa, cu el, a lumii după chipul nostru lăuntric. Rezultatul: tineretul aproape întreg nebun întru dragostea de neam şi întru fapta românească.

Nu departe de noi, în Aciliu, s'a isprăvit o biserică. Una începută de ani şi lăsată în ploi, din lipsă de fonduri. Dincolo, în Laz-Alba, cu Lei 40.000, s'a clădit o casă de cultură în valoare însutită. Faptele vorbesc prin ele înşile. E minunea veacului nostru înălţarea de sfinte lăcaşuri din râvna tineretului nostru. Sub bolţile lor naşte noul trup.

Prin unicul nostru tineret batjocurit de toţi miopii păşim iar pe drumurile sfinte ale noului Ierusalim.

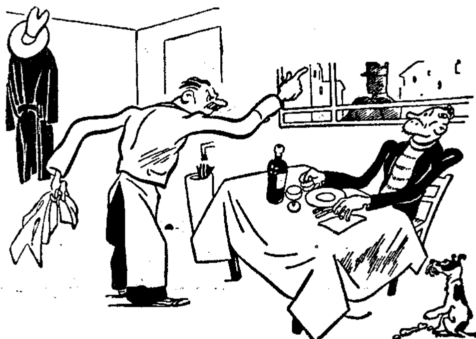
A. UNGHERI

La alţii

PLEBISCITUL DIN GRECIA. Guvernul „de mână tare" al generalului Condylis, s'a ţinut de cuvânt, aşa cum făgăduise poporului său şi întregei lumi. In ziua de 3 Noemvrie a. c. poporul grec a fost chemat să se pronunţe pentru sau contra restaurării monarhiei. Rezultatul, trebue să mărturisim, a fost surprinzător. Socotim că nimeni nu s'ar fi aşteptat, ca acolo unde mai trăiesc încă rădăcinile bătrânului Odiseu corsican Venizelos, 90% din populaţie să se declare pentru restaurarea mo-

DELA LUME ADUNATE

Viața veselă

— Domnule, ori îți plătești imediat consumația, ori chem vardistul!
— Păi, crezi că vardistul o s'o plătească?

MULȚAMITA

Pe un drum rău de cară, un țăran cu o căruță încărcată cu fierărie și trasă de un măgar, nu putea urca o colină. Trece un turist, care se oferă să-i dea o mână de ajutor împingând din urmă.

Când ajunse căruța pe culme, la șosea, de unde putea merge cu ușurință, săteanul se întoarce spre turist și-i spune:

— Mulțumesc, domnule, că mi-ai ajutat. Că cu un singur măgar nu ieșiam la deal niciodată!

CERȘETORUL MÂNDRU

Un golan, foarte mândru, cerea de pomană, pe calea Victoriei din București.

— Nu ți-e rușine, îi spuse un trecător, să ai o meserie atât de josnică, când ai putea să lucrezi?

— Domnule, îi răspunse cerșetorul cu mândrie — eu îți cer bani, nu sfaturi.

IDENTITATE DE GÂNDURI

— Ce cumsecade și serios era primul tău bărbat. Păcat că s'a dus.

— Tot așa spune și actualul meu soț.

ÎI PLACE

Ea: De ce ieși pe balcon de câte ori cânt? Poate nu-ți place?

El: Ba da, dar să nu creadă vecinii că te bat...

SURDO-MUTUL

Acum câțiva ani se putea vedea în fiecare Duminecă pe treptele bisericii un biet om, care stând jos întindea pălăria trecătorilor, arătându-le un carton pe care scria:

„Oameni buni, fie-vă milă de un biet surdo-mut!".

Dl Nae Milostivu, ieșind dela biserică aruncă în pălărie doi lei și-l întreabă:

— Ascultă, omule, e de mult de când ți s'a întâmplat nenorocirea asta?

— Nu-mi mai vorbiți de asta, Domnule, răspunde surdo-mutul. S'au împlinit trei ani la Paștile trecute.

COPIL POLITICOS

Profesoara: Ce murdar ești, Ionel! Ce-ai zice dacă aș veni eu așa la școală.

Elevul: D-șoară, eu aș fi atât de politicos ca să mă fac că nu văd.

SPUNE ADEVĂRUL

Un tânăr începător se urcă cu mașina pe trotuar.

Un trecător: Idiotule, nu vezi unde mâni?

Tânărul: De văzut văd eu, dar de mânat nu prea știu.

ÎNTRE CHELNERI

Primul: L-am deșteptat pe acest domn de trei ori, vreau să-l deștept iarăși.

Al doilea: Pentruce nu-l dai afară?

Primul: Fiindcă de fiecare dată când îl deștept își plătește nota.

S'A LINIȘTIT

Ionel: Tată, aș putea fi pedepsit de ceva ce n'am făcut?

Tatăl: Nu, fiul meu; dar de ce e vorba?

Ionel: Azi nu mi-am făcut lecția.

PEDAGOGIE CU BUCLUC

Micul Petrică minte uneori, iar mama vrea să-l desvețe.

— La vârsta ta n'am mințit niciodată, îi zise ea.

— Dar când ai început, mămico? întrebă Petrică.

NOUA SERVITOARE

— Cine a spart vaza, Mario?
— Pisica coniță.
— Care pisică?
— Se poate, coniță, să n'aveți o pisică?

AMÂNDOUĂ

— Dragă doctore, să știu că mor și tot nu mă las operată!

— Vai de mine, doamnă, una nu se exclude pe cealaltă, vă puteți opera și să și muriți.

EVREUL ÎN PEȚITE

Un tinăr evreu pleacă în călătorie să se logodească cu o fată, pe care toți o lăudau. Tatăl lui, înainte de plecare, îi dă câteva sfaturi:

— Dacă tatăl fetei e un om cinstit, nu ceri decât 10,000 Lei, dotă. Dacă a avut vre-un faliment ceri 20.000 Lei. Dacă a avut bancrută frauduloasă ceri 30.000 Lei, iar dacă a fost în pușcărie — atunci ceri 50.000 Lei.

Fiul pleacă, și două zile mai târziu trimite părinților telegrama următoare:

„Tata spânzurat, ce dotă să cer?"

Sumarul revistei „Viața Ilustrată“ pe anul 1935

I. Studii, articole, nuvele, poezii, note de drum

II. Cronica literară

III. Cronica evenimentelor interne

IV. Cronica evenimentelor externe

V. Ghiveciu

VI. Viața veselă

POSTA REDACȚIEI

— *I. N., Cluj,* „Poetul Mateevici“ urmează în numărul viitor.

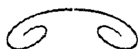
— *I. Ț., Poiana.* După cum vezi mi-a plăcut. Și încă mult. Mulțumiri și — Sărbători fericite!

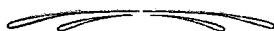
Prof. I. M., Geoag'u. Rugăm restul manuscrisului notelor de drum, ca să putem începe publicarea lui.

— *Gh. N., Cluj.* Firește, printre poeziile d-tale sunt unele mai slăbuțe. Altele însă, ca cea din urmă, foarte bune. Micile amputări sunt și spre folosul d-tale și spre al cititorului.

— *A. T., Timișoara.* Scrii așa de frumos. Dar de unde atâta pesimism la o vârstă ca a d-tale? Unei fete tinere i se îngăduie duioșia, pesimismul însă nu. La poezii ar fi bine să abandonezi maniera versurilor albe și a ritmului anarhic. Așteptăm deci altele.

— *P. E. București.* La „Viața Ilustrată“ toți lucrăm gratuit, afară de tipografi. Regretăm deci că nu putem oferi onorarii colaboratorilor noștri, nici chiar când sunt laureații vr'unui premiu pentru literatură.

PENTRU ABONAȚII NOȘTRI

Incepând cu numărul pe Ianuarie 1935 „Viața Ilustrată“ va apărea și în ediție de lux, pe hârtie fină de ilustrații. Abonații noștri cari doresc să aibă revistă în această ediție sunt rugați să ne anunțe până cel mai târziu la 25 Decemvrie a. c. Abonamentul anual la această ediție de lux a „Vieții Ilustrate“ este de Lei 400·—

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTA DE FAMILIE

APARE LUNAR

SUB AUSPICIILE „FRAȚIEI ORTODOXE ROMÂNE", SECȚIA SIBIU

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE DE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, ACADEMIA TEOLOGICA „ANDREIANĂ"

ABONAMENTE SE POT FACE ȘI LA LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ, SIBIU

Pentru abonați

Dacă nu mai găsiți revista la librăria dela care ați cumpărat-o până acuma, adresați-Vă direct administrației. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-și achită datoria față de noi.

Cereți „Viața Ilustrată" la restaurante și cafenele

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată" și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D-Voastră. „Viața Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE SIBIU

IN ACEST NUMĂR:

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Intrucât e posibil, dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. — Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.

